Digital Design IE1204

F7 Kombinatorik kretsar

william@kth.se

IE1204 Digital Design

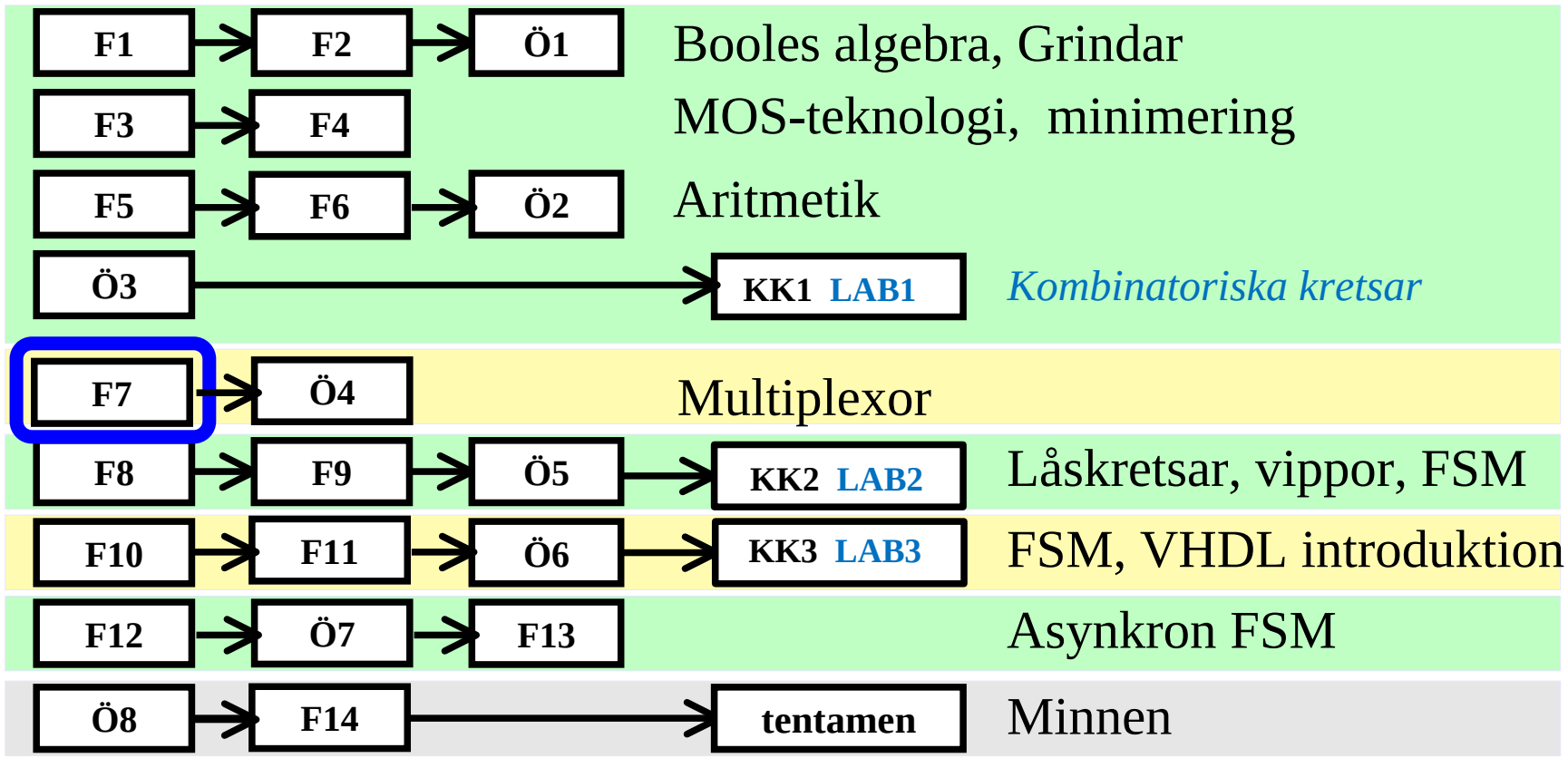

Föreläsningar och övningar bygger på varandra! Ta alltid igen det Du missat!
Läs på i förväg – delta i undervisningen – arbeta igenom materialet efteråt!

William Sandqvist william@kth.se

Detta har hänt i kursen …

Decimala, hexadecimala, oktala och binära talsystemen
AND OR NOT EXOR EXNOR Sanningstabell, mintermer Maxtermer PS-form
Booles algebra SP-form deMorgans lag Bubbelgrindar Fullständig logik
NAND NOR CMOS grindar, standardkretsar Minimering med Karnaugh-diagram 2, 3, 4, 5, 6 variabler
Registeraritmetik tvåkomplementrepresentation av binära tal
Additionskretsar Multiplikationskrets Divisionskrets

William Sandqvist william@kth.se

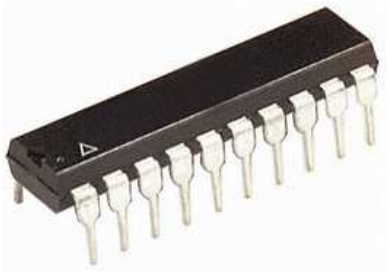

PLD (tex. **PAL**)

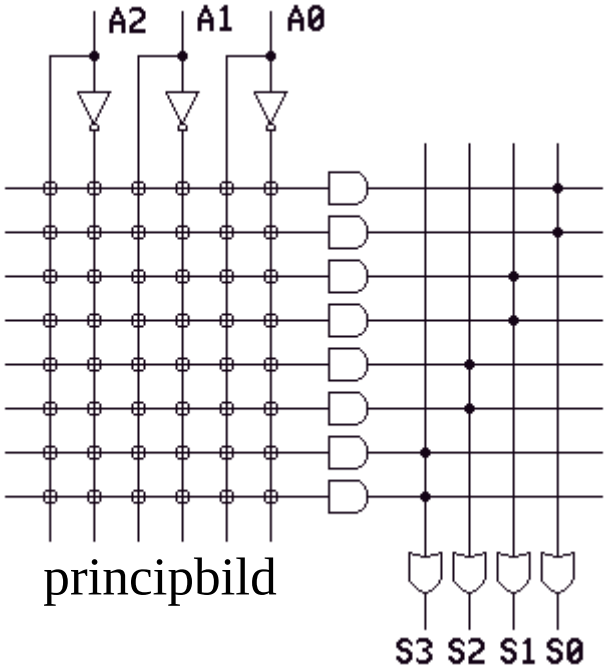

principbild

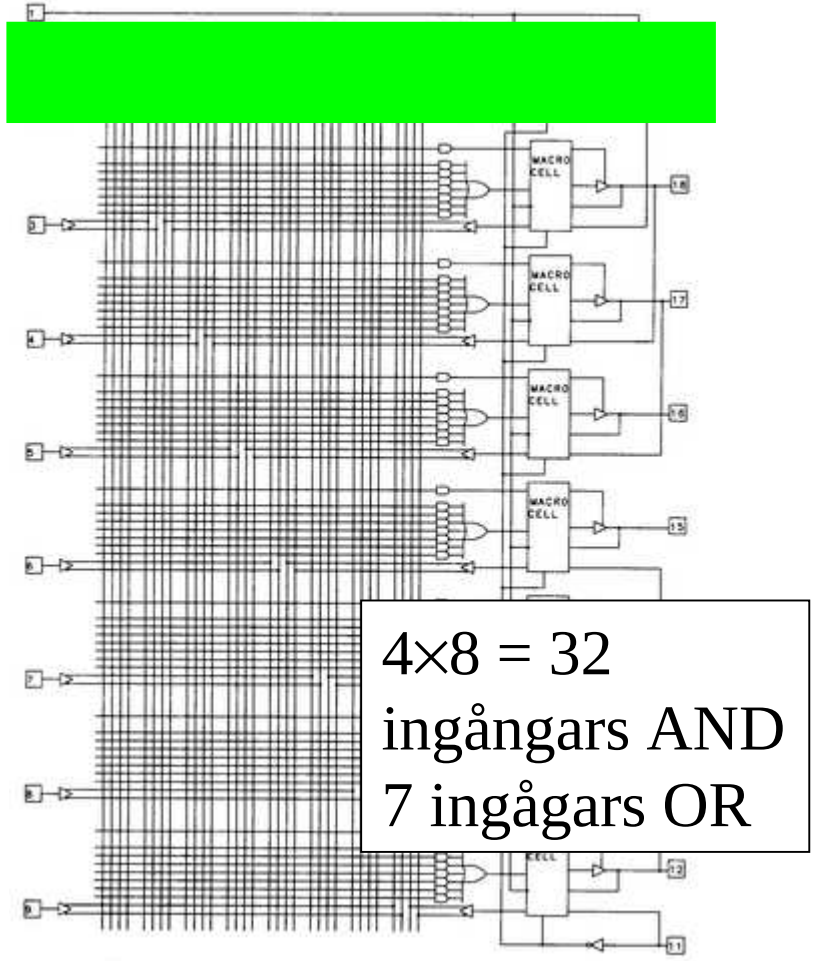

4×8 = 32
ingångars AND
7 ingågars OR

Typiskt **8** st logikelement
Teknik: **AND-OR** array

William Sandqvist william@kth.se

CPLD (tex. MAX)

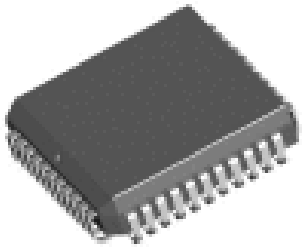

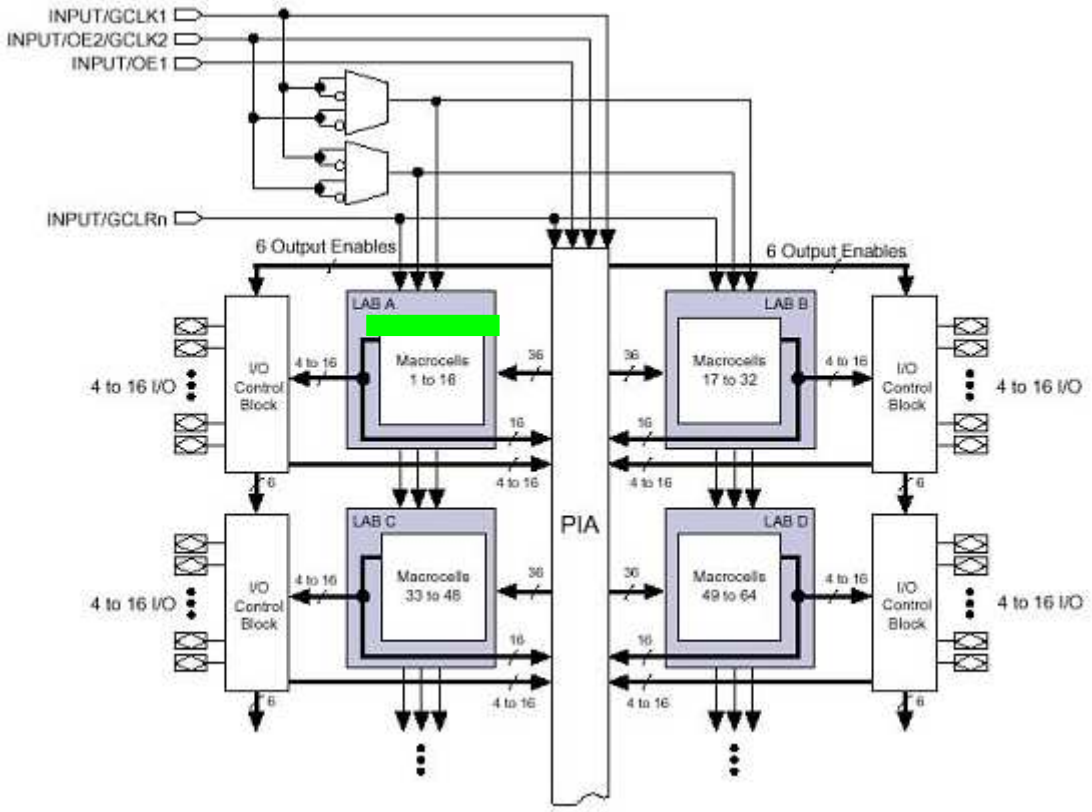

Typiskt **64** Macroceller

Teknik:
AND-OR array

(större MAX bytte till MUX-tree teknik)

William Sandqvist william@kth.se

Grindar med många ingångar?

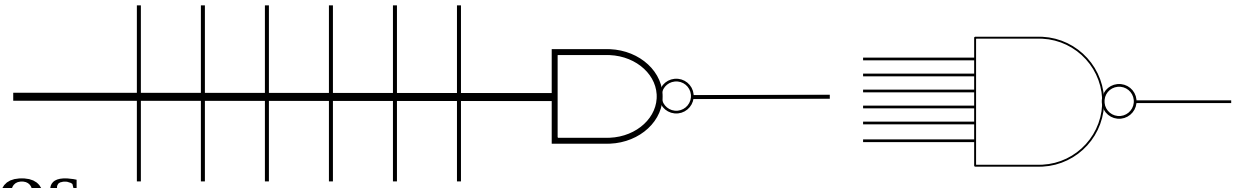

CMOS NAND

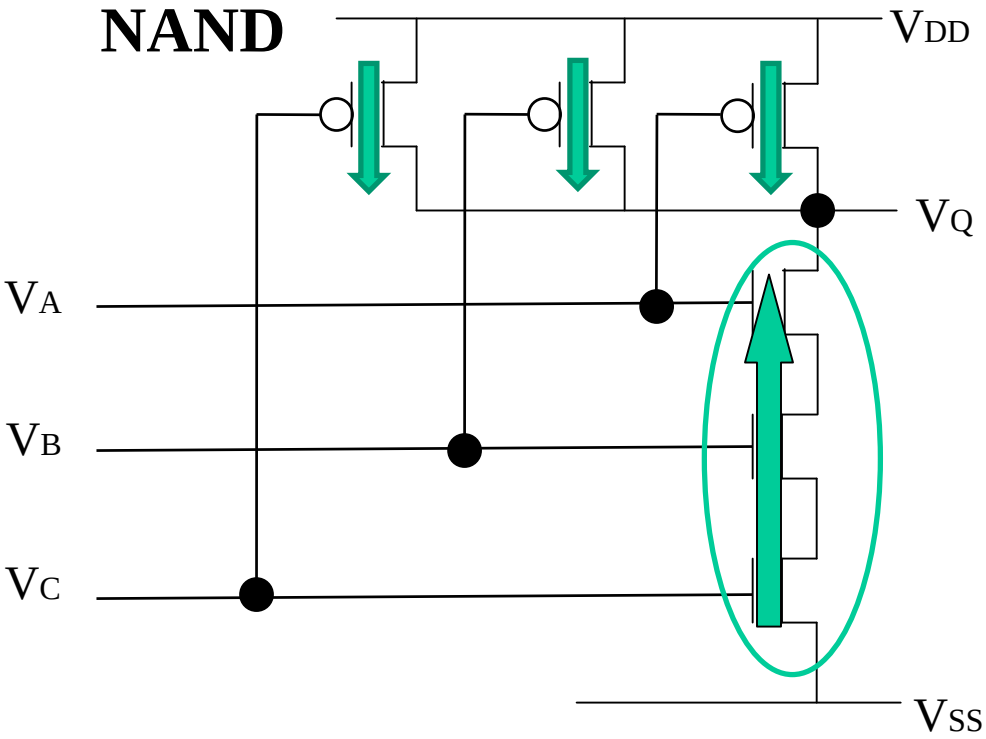

PAL-matrisen har grindar med så många ingångar att man måste rita dem med ett ”förenklat ritsätt”

Alla måste leda för ”0”
= **långsamt** när det är många ingångar

William Sandqvist william@kth.se

Lika illa med CMOS NOR

CMOS NOR

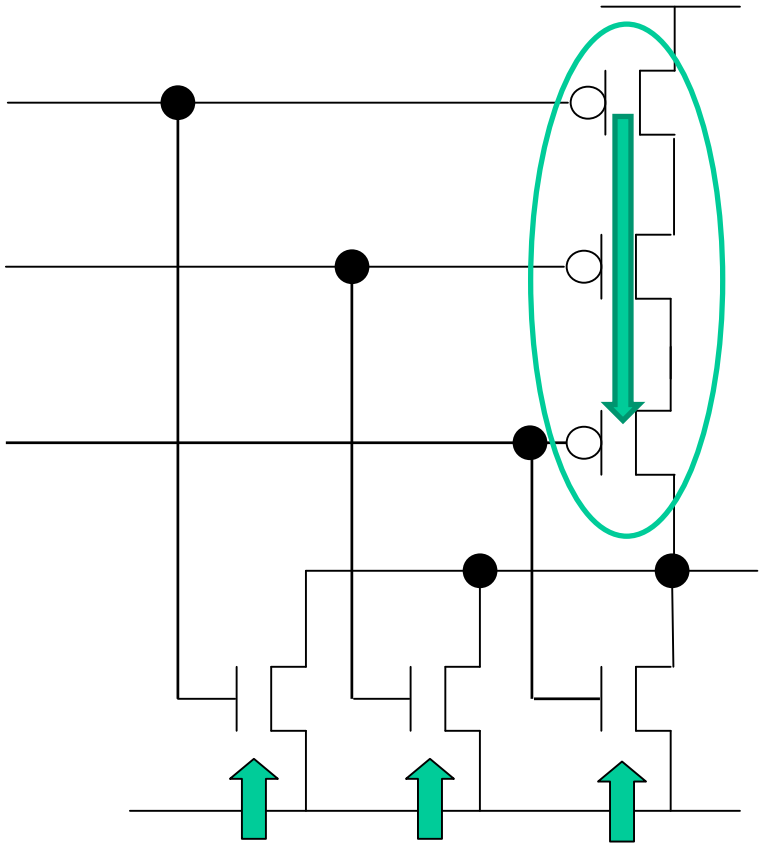

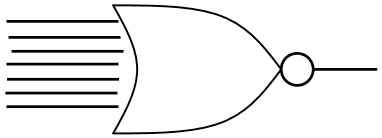

Alla måste leda för ”1” = **långsamt** när det är många ingångar

(En måste leda för ”0” = snabbt)

William Sandqvist william@kth.se

Snabbt men hög effektförlust

NMOS NOR

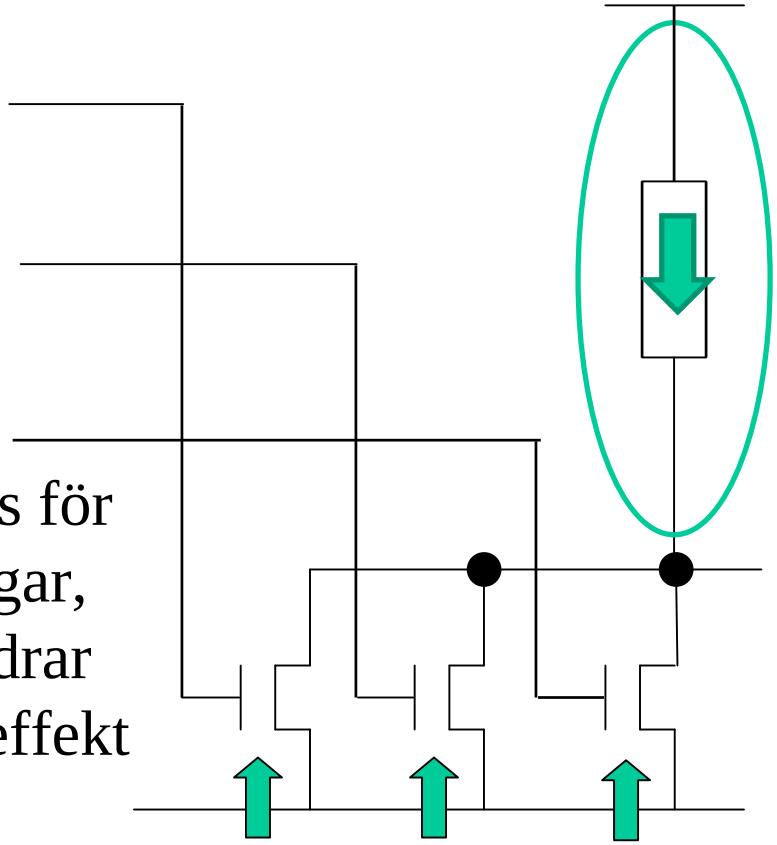

”Pull-Up” resistor ger ”1” = **snabbt** men ”**Power Hungry**” vid ”0”

Kan användas för många ingångar, men NMOS drar mycket mer effekt än CMOS!

Bara ***en*** måste leda för ”0” = **snabbt**

Användes till PAL-kretsarna, kompromiss mellan – höga effektförluster eller långsamma kretsar.

William Sandqvist william@kth.se

Stora programmerbara kretsar

Det behövs således någon annan teknik som inte bygger på grindar med* många ingångar, *för att man ska kunna bygga stora programmerbara kretsar i CMOS-teknik!

William Sandqvist william@kth.se

FPGA (tex. Cyclone II)

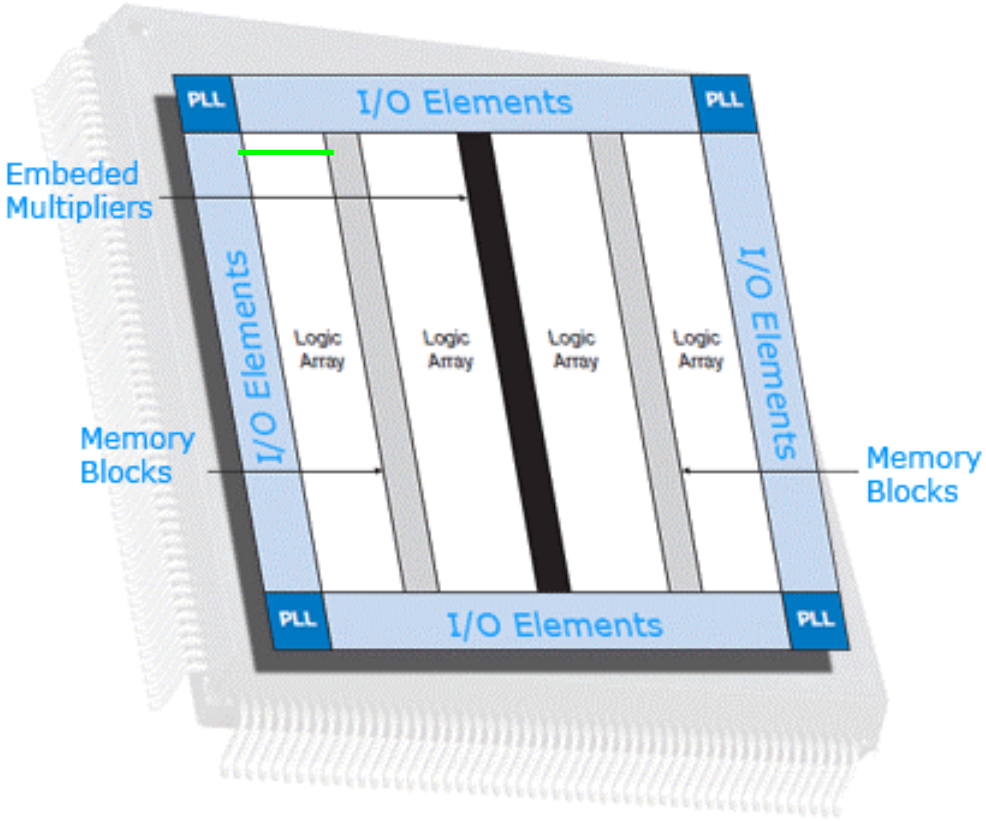

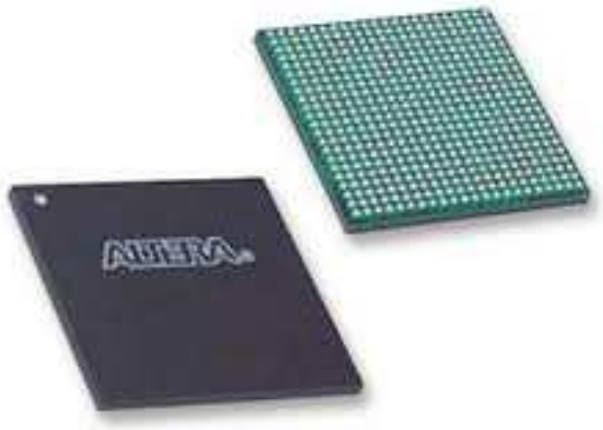

Typiskt **50000** logikelement

Teknik: **MUX** tree

William Sandqvist william@kth.se

Multiplexorn MUX

Med multiplexorn kan man välja vilken ingång man ska koppla till utgången.

MUX är numera ”standardkomponenten” vid framtagandet av Digital logik.

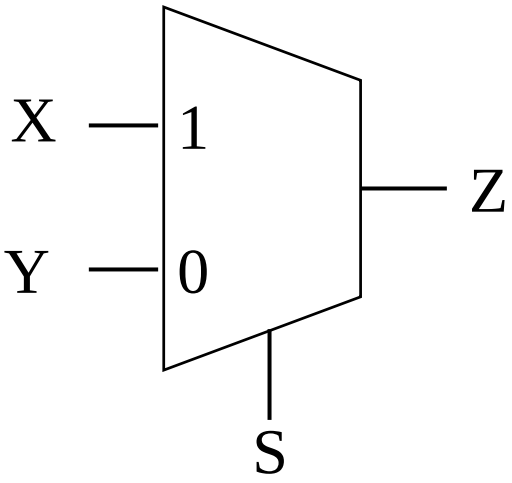

$$Z = SX + \overline{S}Y$$

William Sandqvist william@kth.se

Multiplexorn MUX

Till höger har vi en MUX i repteknik – ett April-skämt från Scientific American!

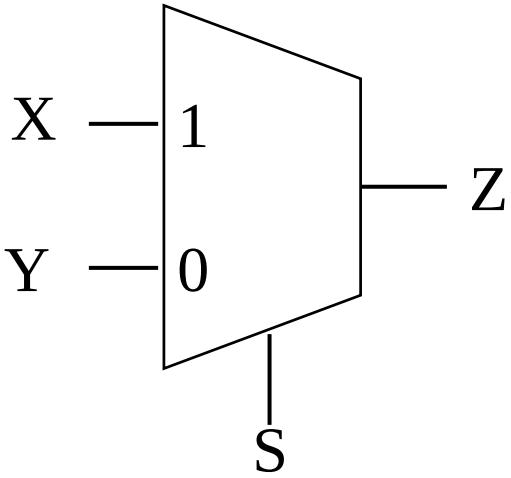

$$Z = SX + \overline{S}Y$$

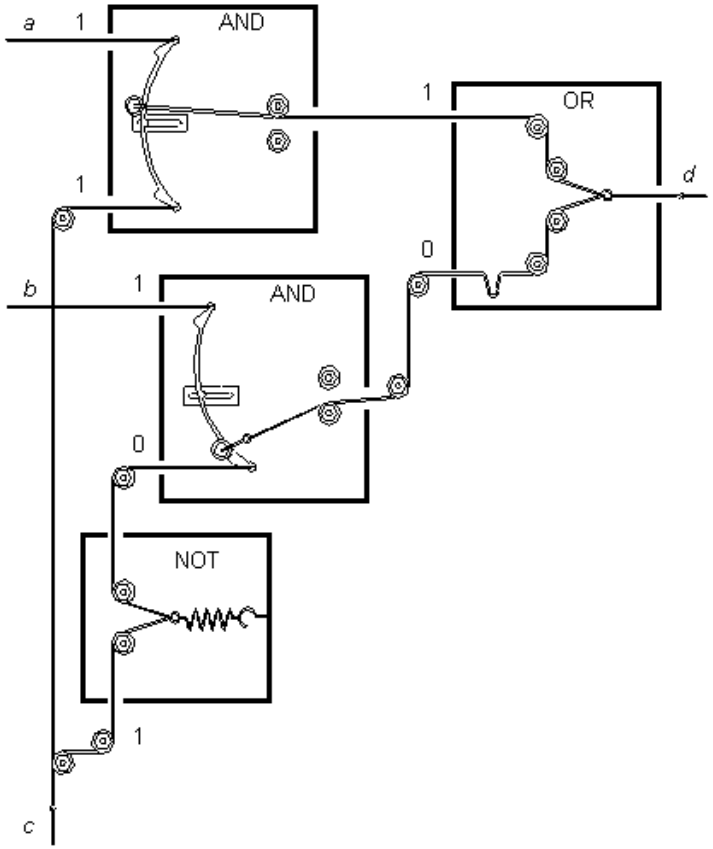

*Kom Du på att det var en MUX som var den ”**hemliga**” kretsen vid LAB1?*

William Sandqvist william@kth.se

Logiska funktioner med **MUX**

Hur kan följande funktioner implementeras med en 2:1 Multiplexor?

$Z = \overline{x}_0$ *NOT*

$Z = x_1 \cdot x_0$ *AND*

$Z = x_1 + x_0$ *OR*

$Z = x_1 \oplus x_0$ *XOR*

?

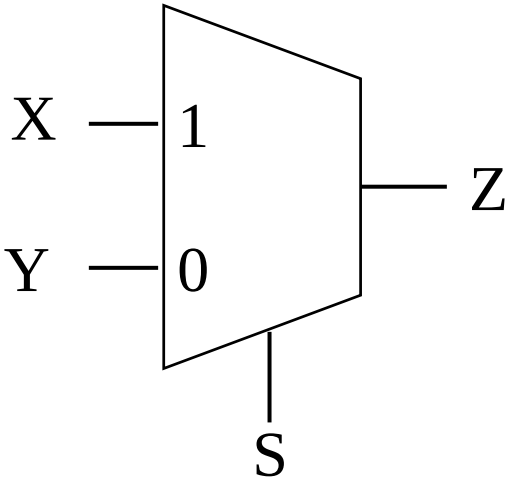

$$Z = SX + \overline{S}Y$$

Snabbfråga

*Hur skall vi koppla ingångarna för att implementera en **inverterare** med en MUX?*

Önskad funktion: $z = \overline{x}$

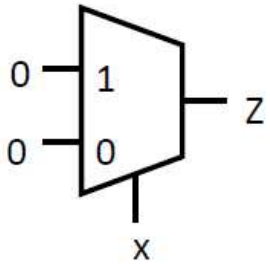

Alt: A

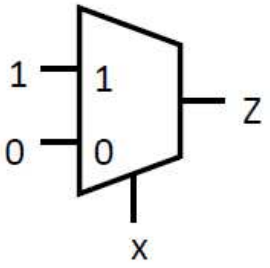

Alt: B

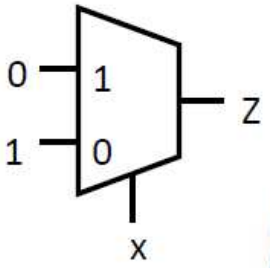

Alt: C

William Sandqvist william@kth.se

Inverting **NOT** med **MUX**

Specification:

```
if input = '1' then result <= '0'
if input = '0' then result <= '1';
```

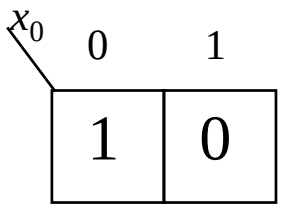

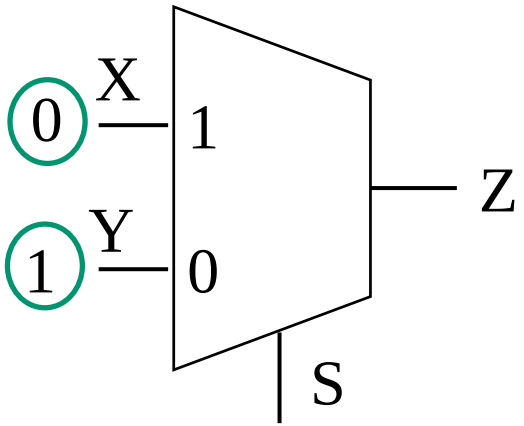

$$Z = S \cdot X + \overline{S} \cdot Y =$$

$$= x_0 \cdot 0 + \overline{x_0} \cdot 1 = \overline{x_0}$$

NOT

Input (x_0)

William Sandqvist william@kth.se

Snabbfråga

*Hur skall vi koppla ingångarna för att implementera en **AND grind** med en MUX?*

Önskad funktion: z = xy

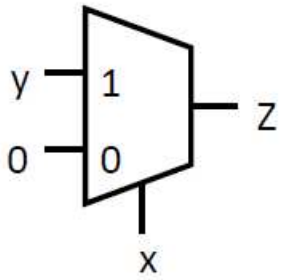

Alt: A

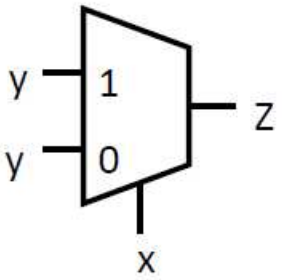

Alt: B

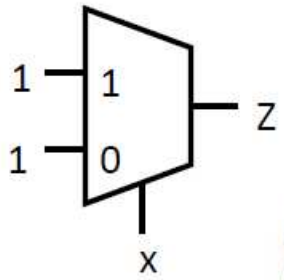

Alt: C

William Sandqvist william@kth.se

AND-funktion med **MUX**

Specification:

x_1 \ x_0	0	1
0	0	0
1	0	1

$Z = x_1 \cdot x_0$ *AND*

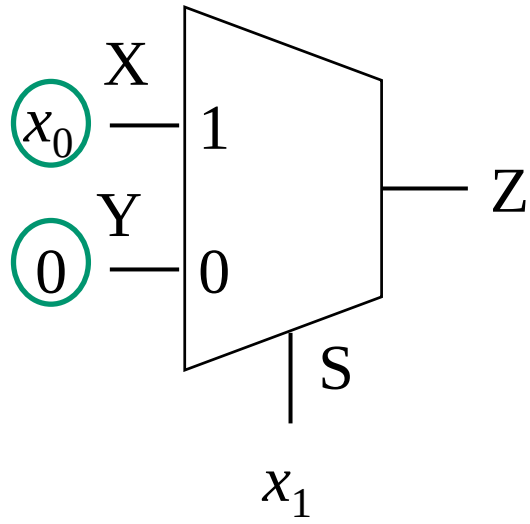

$$Z = SX + \overline{S}Y = x_1 \cdot x_0 + \overline{x}_1 \cdot 0 = x_1 \cdot x_0$$

William Sandqvist william@kth.se

OR-funktion med **MUX**

Specification:

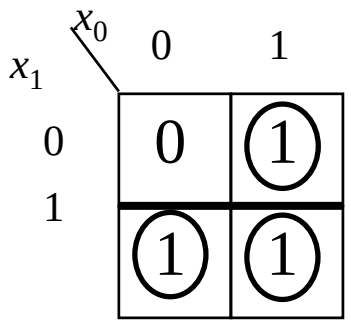

$Z = x_1 + x_0$ *OR*

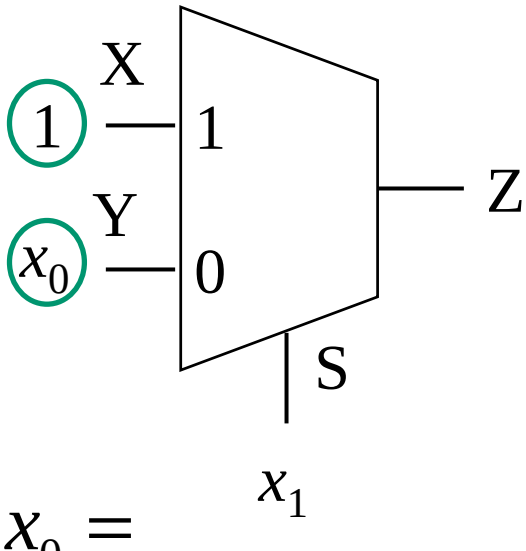

$$Z = x_1 x_0 + \bar{x}_1 x_0 + x_1 \bar{x}_0 =$$

$$= \{SX + \bar{S}Y\} = x_1 (x_0 + \bar{x}_0) + \bar{x}_1 \cdot x_0 =$$

$$= x_1 \cdot 1 + \bar{x}_1 \cdot x_0$$

William Sandqvist william@kth.se

XOR-funktion med **MUX**

Specification:

x_1 \ x_0	0	1
0	0	(1)
1	(1)	0

$$Z = x_1 \oplus x_0$$

XOR

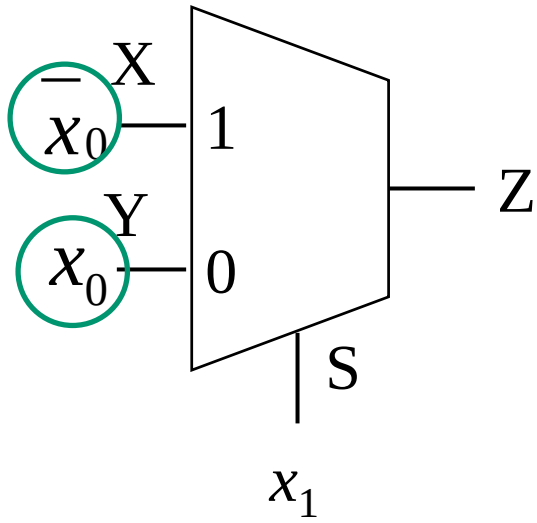

$$Z = SX + \overline{S}Y =$$

$$= x_1 \cdot \overline{x_0} + \overline{x_1} \cdot x_0 = x_1 \oplus x_0$$

William Sandqvist william@kth.se

Hierarkier av Muxar

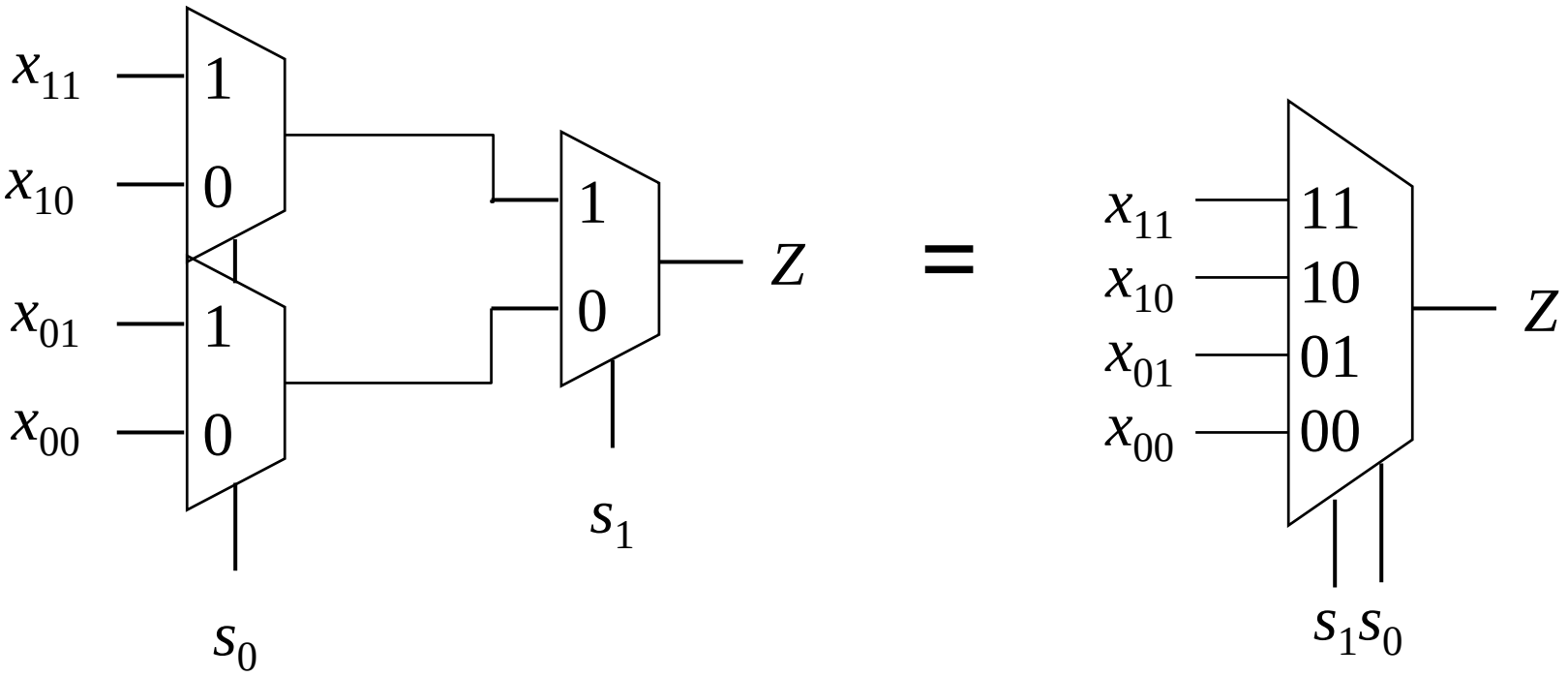

William Sandqvist william@kth.se

Större funktioner med MUXar

Välj några av ingångarna som address-ingångar ...

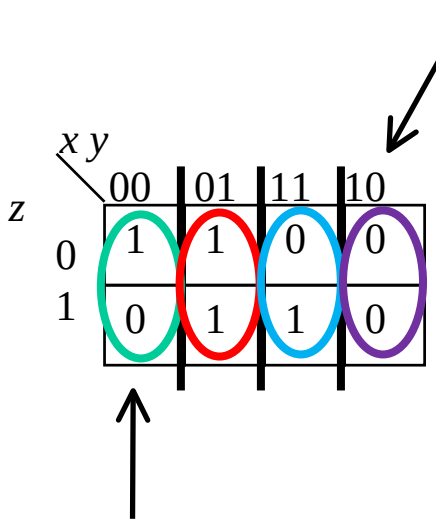

$$f = \bar{z}\,\bar{x} + \bar{x}y + zy$$

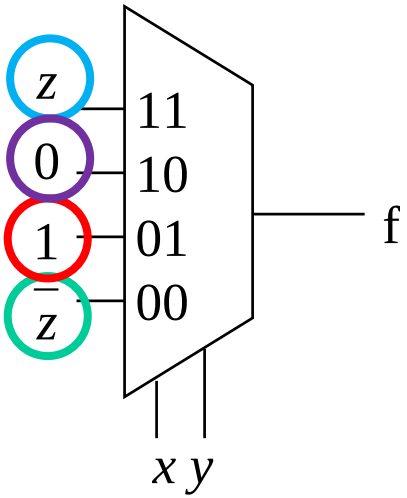

...och minimera/implementera funktionen som uppstår
för varje ingång. Rita nya Karnaugh-diagram om det behövs.

En (n+1)-input funktion kan alltid implementeras med en mux som har n select-ingångar!

William Sandqvist william@kth.se

Shannon dekomposition

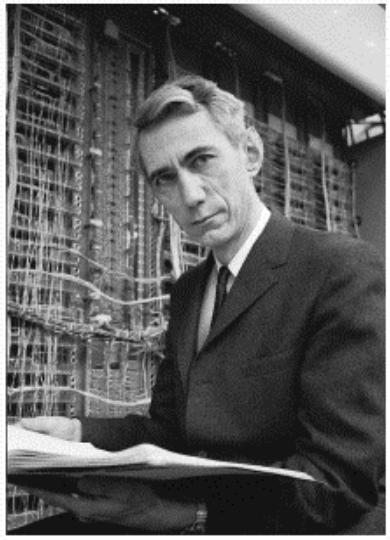

Claude Shannon
matematiker/elektrotekniker
(1916 –2001)

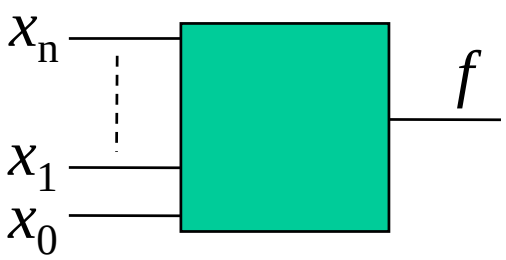

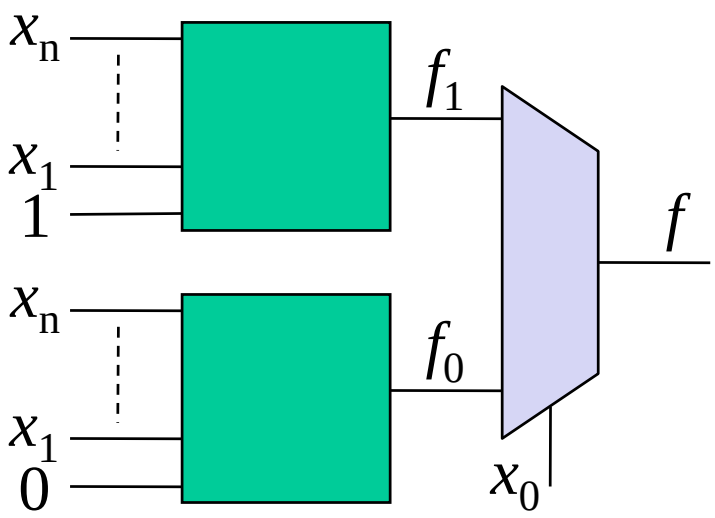

William Sandqvist william@kth.se

Varning! Detta saknas i ”Hemert”

Det finns inget avsnitt om Shannon dekomposition i den svenska boken **Digitala Kretsar**.

Läs föreläsningsmaterial och övningsmaterial om Du inte använder boken **Digital Logic**.

William Sandqvist william@kth.se

Shannon dekomposition

En boolesk funktion $f(x_n, \ldots, x_1, x_0)$ kan delas upp enligt

$$f(x_n,\ldots,x_1,x_0) = x_0 \cdot f(x_n,\ldots,x_1,1) + \overline{x_0} \cdot f(x_n,\ldots,x_1,0)$$

Funktionen kan sedan implementeras med en multiplexer.

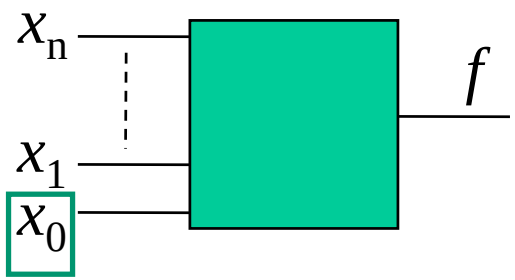

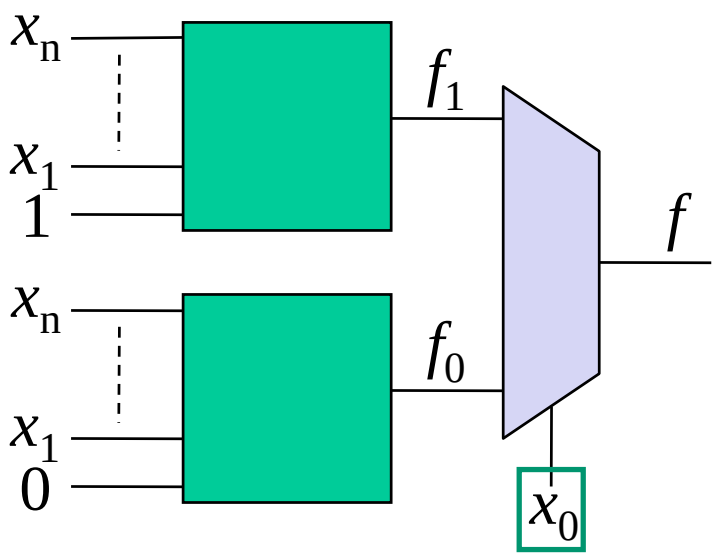

William Sandqvist william@kth.se

Rekursivt

Alla booleska funktioner $f(x_n, \ldots, x_1, x_0)$ kan delas upp (rekursivt) enligt

$$f(x_n,\ldots,x_1,x_0) = x_0 \cdot f_1(x_n,\ldots,x_1,1) + \bar{x}_0 \cdot f_0(x_n,\ldots,x_1,0)$$

$$f_1(x_n,\ldots,x_1) = x_1 \cdot f_{11}(x_n,\ldots,x_2,1) + \bar{x}_1 \cdot f_{10}(x_n,\ldots,x_2,0)$$

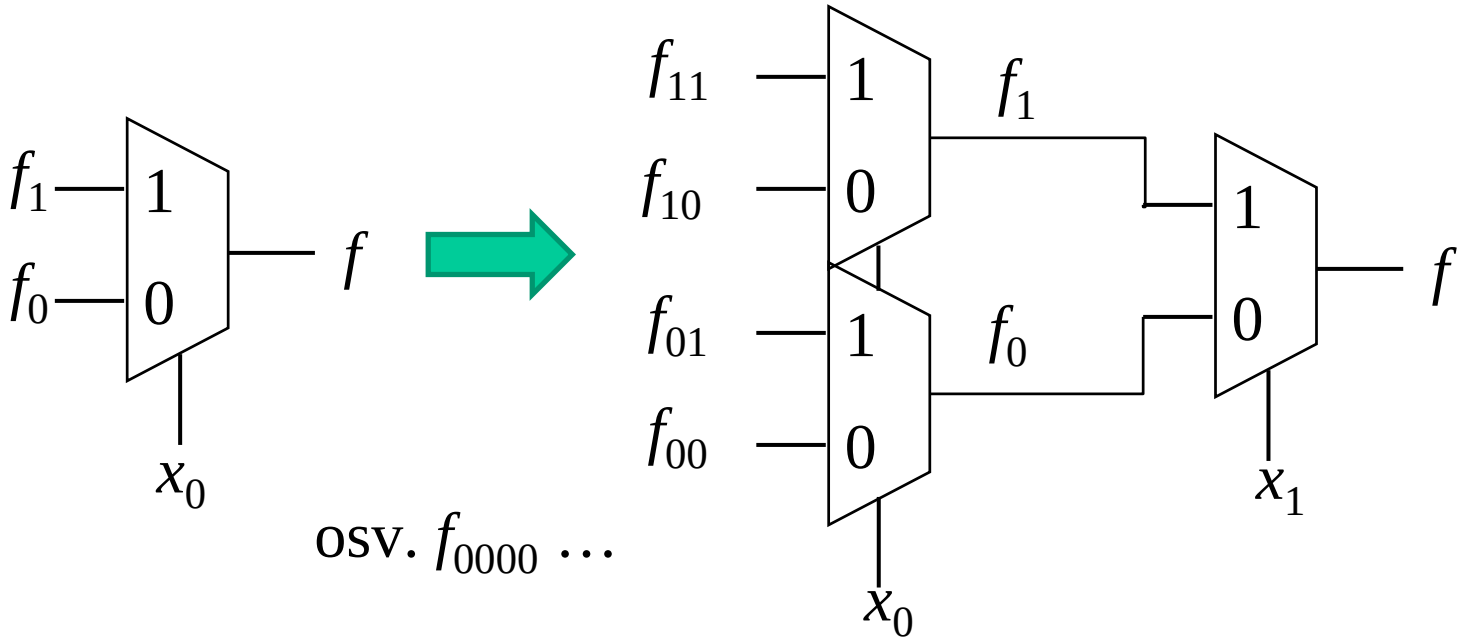

William Sandqvist william@kth.se

Bevis

$$f(x_n,\ldots,x_1,x_0) = x_0 \cdot f(x_n,\ldots,x_1,1) + \bar{x}_0 \cdot f(x_n,\ldots,x_1,0)$$

Höger sida (eng. RHS):

om x_0=1 så blir den högra termen noll. Då blir f lika med den vänstra termen.
om x_0=0 så blir den vänstra termen noll. Då blir f lika med den högra termen.

Vänster sida (eng. LHS):

om x_0=1 så blir f lika med $f(x_n,\ldots,x_1,1)$ (= vänstra termen på högra sidan)
om x_0=0 så blir f lika med $f(x_n,\ldots,x_1,0)$ (= högra termen på högra sidan)

LHS=RHS

William Sandqvist william@kth.se

0 och 1 till logiknät?

$$f(x_n,\ldots,x_1,x_0) = x_0 \cdot f(x_n,\ldots,x_1,1) + \bar{x}_0 \cdot f(x_n,\ldots,x_1,0)$$

Att införa 1 eller 0 i ett logiknät är ”trix” för att göra beviset enkelt. Det kan man alltid göra i ett logiknät utan att det innebär någon egentlig inskränkning av logiknätet!

Om shannon-dekompositionen tillämpas på alla variablerna behöver man till sist bara 1 och 0, inga logiknät (utöver multiplexorer)!

MUX networks

f	*yz* 00	01	11	10
x 0	0	1	0	1
1	1	0	1	0

Man kan se *xyz* som en adress, till rutorna i Karnaughdiagrammet. Med 1/0 från rutorna till muxens ingångar ”realiserar” man funktionen *f*.

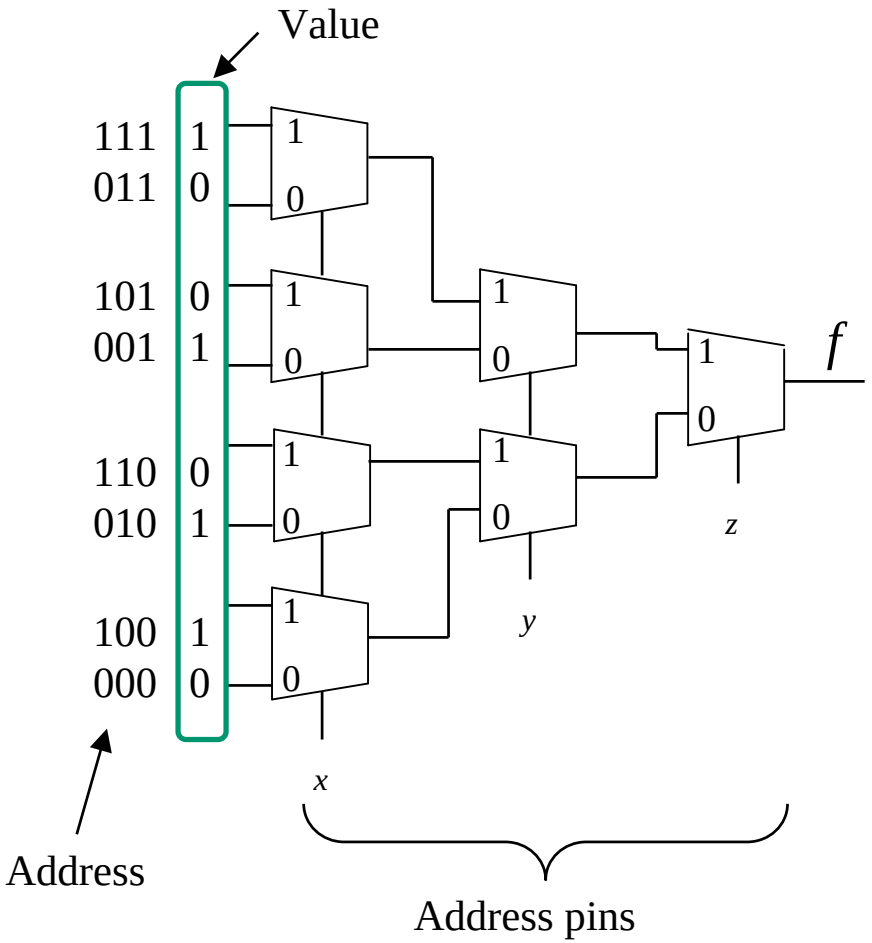

William Sandqvist william@kth.se

Look-up-table (LUT)

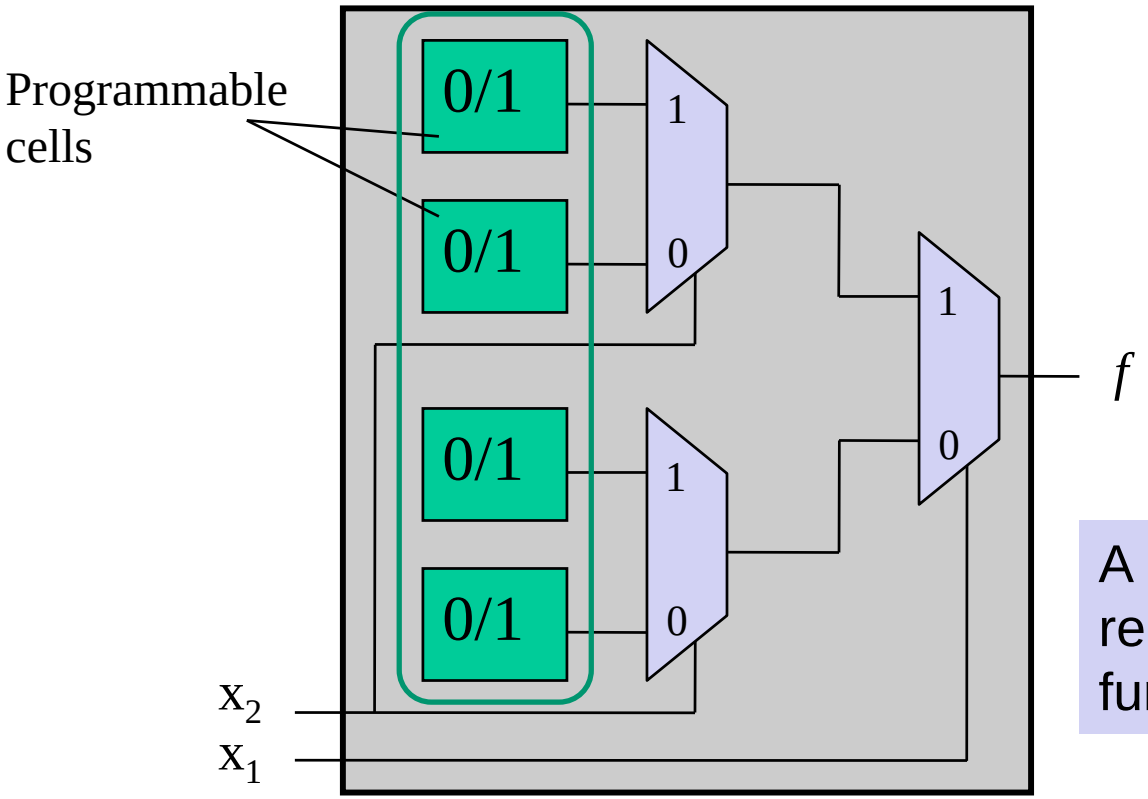

Two-input LUT

A LUT with *n* inputs can realize all combinational functions with *n* inputs

William Sandqvist william@kth.se

LUT för XOR-grind

x_1	x_2	f
1	1	0
1	0	1
0	1	1
0	0	0

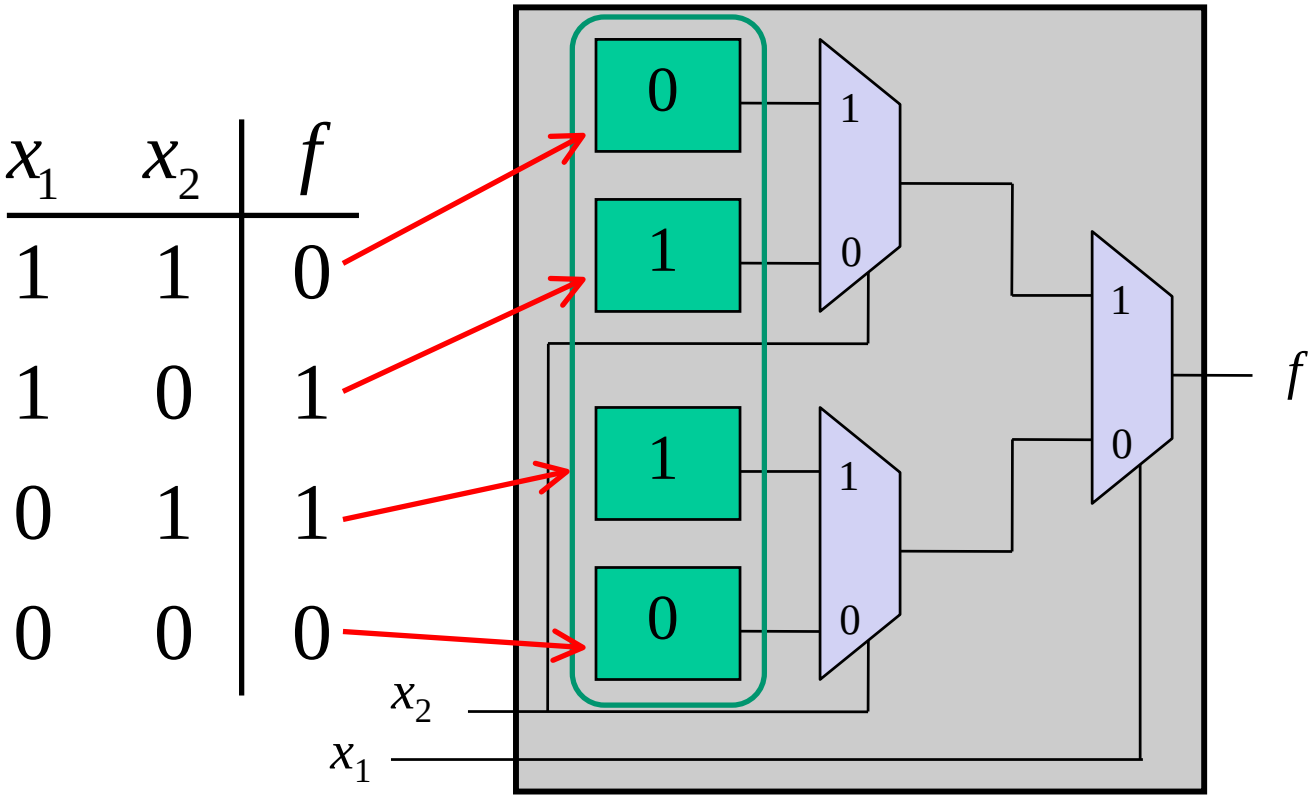

Two-input LUT

William Sandqvist william@kth.se

En enkel FPGA-cell

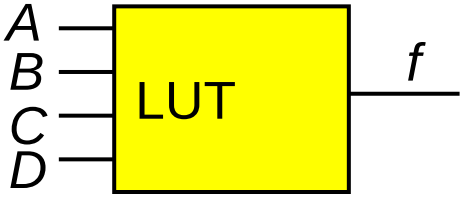

Den enklaste FPGA-cellen är uppbyggd av en enda tabell (eng. Look-Up-Table - LUT), en D-vippa och en bypass-Mux. D-vippan är en minneskrets för synkronisering – kommer senare i kursen. Med bypass-muxen kopplar man sig förbi D-vippan för de kretsar som inte behöver en sådan.

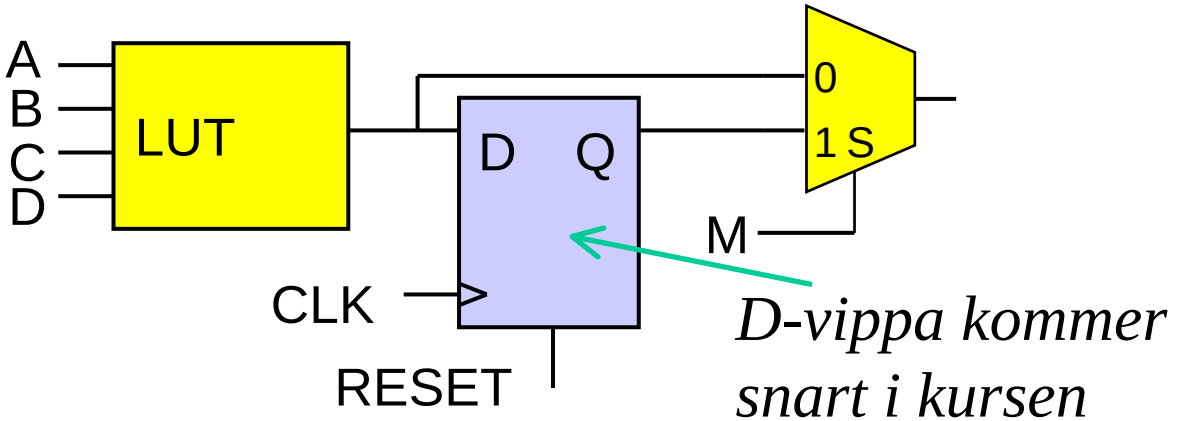

William Sandqvist william@kth.se

LUT funktionernas nummer

$$f(x_3, x_2, x_1, x_0) = "0110100110010110" = f_{6996H}$$

Bit # 15 Bit # 1 Bit # 0

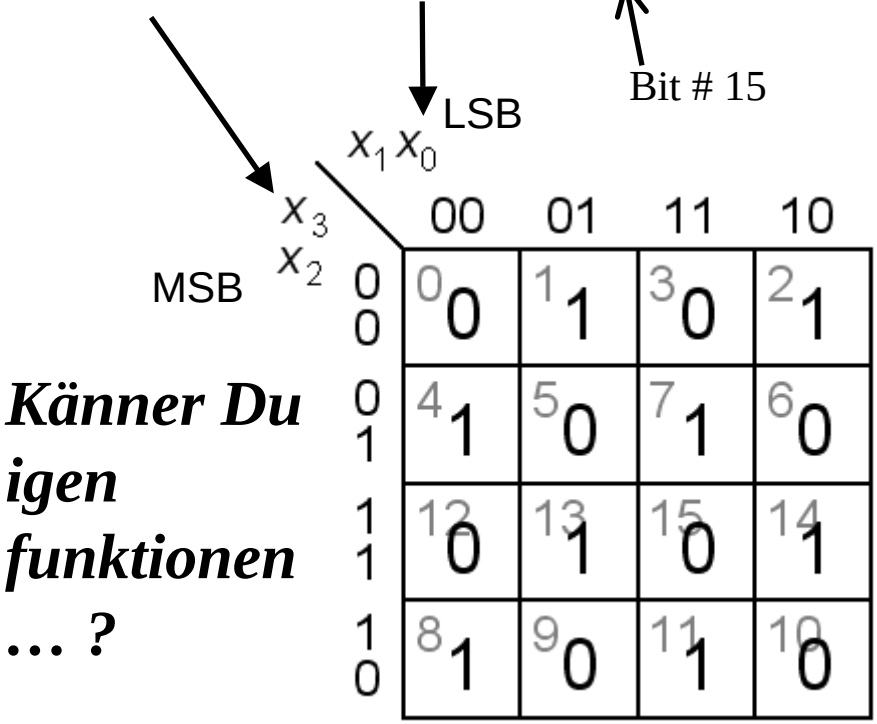

Känner Du igen funktionen … ?

Funktionerna som lagras i en LUT brukar numreras efter det tal som byggs upp av 1:orna i sanningstabellen /Karnaugh-diagrammet.

William Sandqvist william@kth.se

LUT funktionernas nummer

$$f(x_3, x_2, x_1, x_0) = "0110100110010110" = f_{6996H}$$

$x_3 x_2$ \ $x_1 x_0$	00	01	11	10
00	0	1	0	1
01	1	0	1	0
11	0	1	0	1
10	1	0	1	0

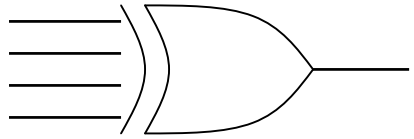

$$f_{6996H} = x_3 \oplus x_2 \oplus x_1 \oplus x_0$$

Nu vet Du vilken funktion som är **6996_{16}**!

Udda paritet!
Inga hoptagningar.

Med en LUT kan alla funktioner realiseras, därför är ingen av dem svårare att göra än någon annan!

William Sandqvist william@kth.se

William Sandqvist william@kth.se

Decoder (Avkodare)

Används mest som address-avkodare
Bara en utgång är aktiv när ’enable’ (en) är aktiv
Den aktiva utgången väljs med a_1a_0

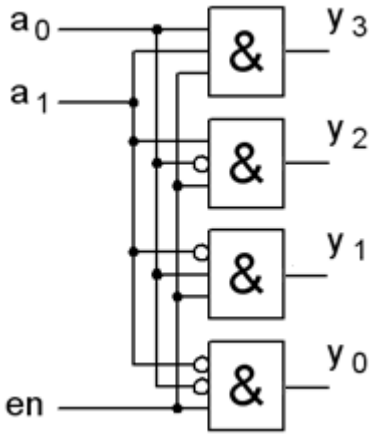

en	a_1	a_0	y_0	y_1	y_2	y_3
1	0	0	1	0	0	0
1	0	1	0	1	0	0
1	1	0	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	1
0	-	-	0	0	0	0

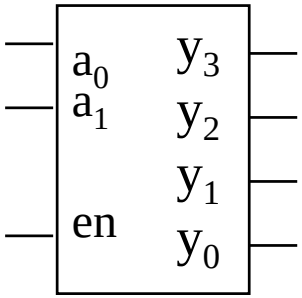

2-till-4 avkodare

William Sandqvist william@kth.se

Demultiplexor (DMUX)

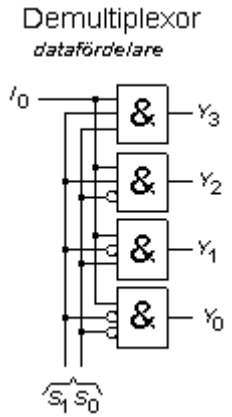

Demultiplexern har egentligen **samma** funktion som decodern, men ritas annorlunda ...
Ingången kopplas till en vald utgång

I_0	s_1	s_0	y_0	y_1	y_2	y_3
1	0	0	1	0	0	0
1	0	1	0	1	0	0
1	1	0	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	1
0	-	-	0	0	0	0

Nu kallas **en** för $\mathbf{I_0}$!

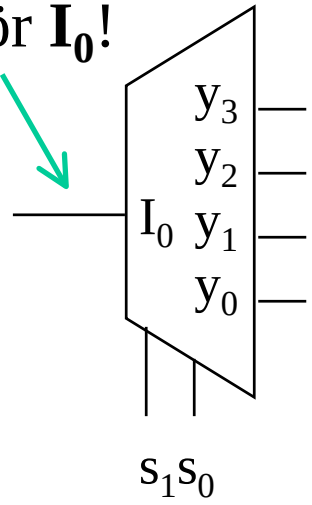

William Sandqvist william@kth.se

Read-only-memory (ROM)

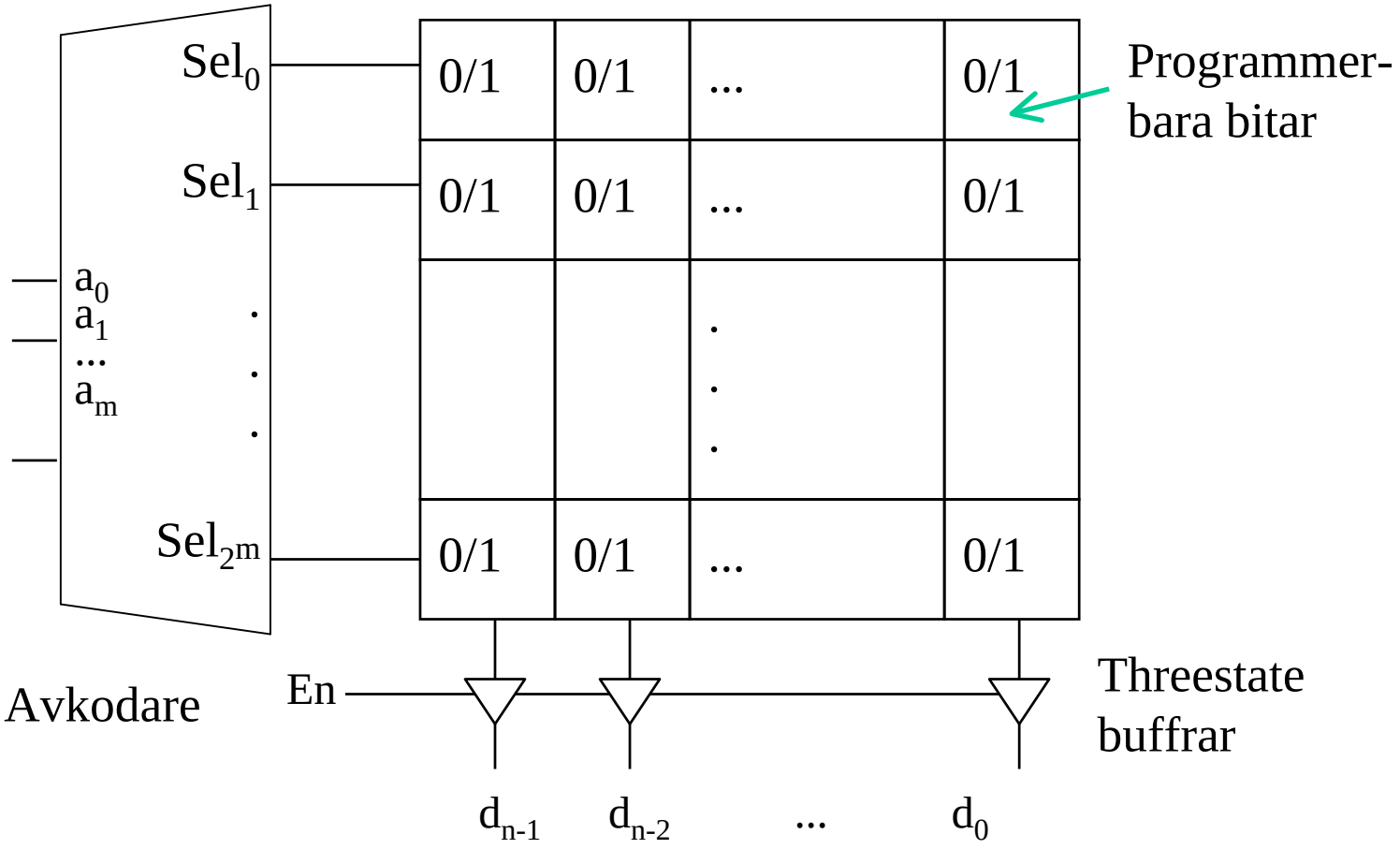

William Sandqvist william@kth.se

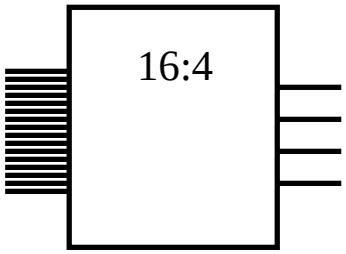

Encoder

Encoders har motsatt funktion som en decoder, dvs den översätter 2^N bitars input till en N-bitars kod.

- Informationen **koncentreras kraftigt**

Ex. Tangentbord med 16 (2^4) tangenter

4-bitars HEX-kod för nedtryckt tangent

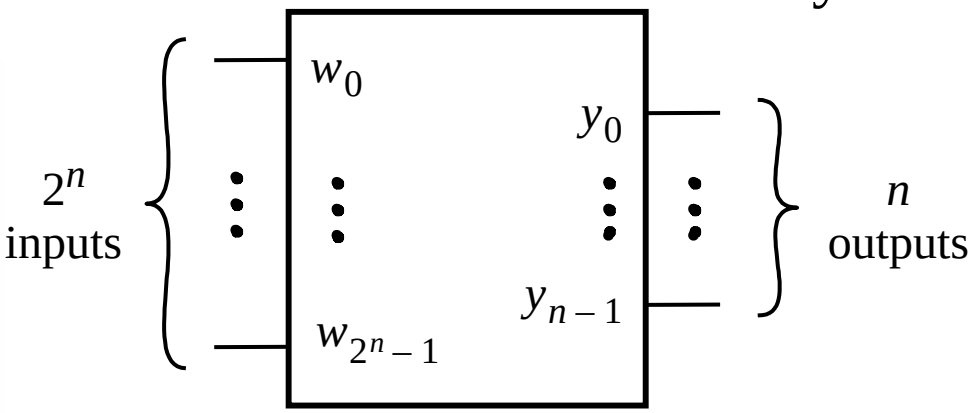

William Sandqvist william@kth.se

Prioritetsenkoder

En Priority Encoder ger tillbaka addressen på ingången med den lägsta (eller högsta) indexen som är satt till en etta (eller nolla beroende på vad man söker efter).
Om alla ingångar är 0 blir utgången $f = 0$, annars har f värdet = 1.

Tänk om man trycker på flera tangenter samtigt?

y_0	y_1	y_2	y_3	f	a_1	a_0
1	-	-	-	1	0	0
0	1	-	-	1	0	1
0	0	1	-	1	1	0
0	0	0	1	1	1	1
0	0	0	0	0	-	-

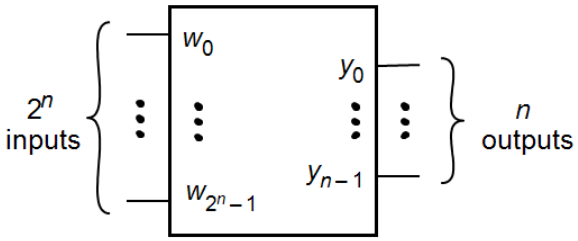

Nu blir det väldefinierat vad som ska hända om flera ingångar är aktiva.

William Sandqvist william@kth.se

William Sandqvist william@kth.se

ÖH 8.4 7-4-2-1 kod

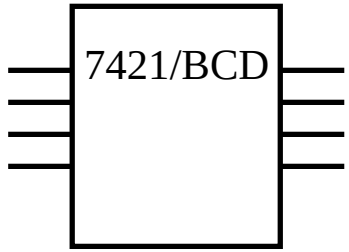

Kodomvandlare 7-4-2-1-kod till BCD-kod.

Vid kodning av siffrorna 0…9 användes förr ibland en kod med vikterna 7-4-2-1 i stället för den binära kodens vikter 8-4-2-1.

I de fall då en siffras kodord kan väljas på olika sätt väljs det kodord som innehåller minst antal ettor.

(en variant av 7-4-2-1 koden används i dag till butikernas streck-kod)

En sådan kodomvandlare konstruerar vi på övning 3

William Sandqvist william@kth.se

William Sandqvist william@kth.se

Kod-konverterare

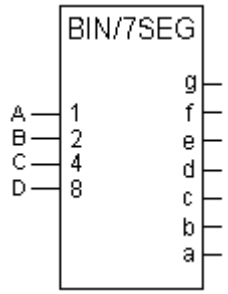

Kod-konverterare översätter från en kod till en annan.

Typiska exempel är

- Binär till BCD (Binary-Coded Decimal)
- Binär till Gray-kod
- BCD eller BIN till sju-segmentsavkodning

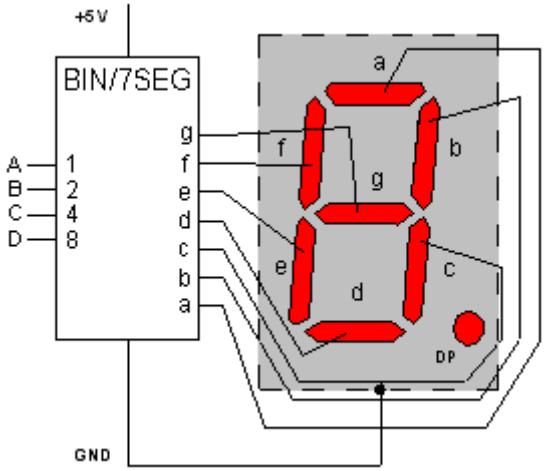

William Sandqvist william@kth.se

ÖH 8.5 Ett av segmenten ”g”

D C B A	a b c d e f g
0 0 0 0	1 1 1 1 1 1 0
0 0 0 1	0 1 1 0 0 0 0
0 0 1 0	1 1 0 1 1 0 1
0 0 1 1	1 1 1 1 0 0 1
0 1 0 0	0 1 1 0 0 1 1
0 1 0 1	1 0 1 1 0 1 1
0 1 1 0	1 0 1 1 1 1 1
0 1 1 1	1 1 1 0 0 0 0
1 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1
1 0 0 1	1 1 1 0 0 1 1
1 0 1 0	1 1 1 0 1 1 1
1 0 1 1	0 0 1 1 1 1 1
1 1 0 0	0 0 0 1 1 0 1
1 1 0 1	0 1 1 1 1 0 1
1 1 1 0	1 0 0 1 1 1 1
1 1 1 1	1 0 0 0 1 1 1

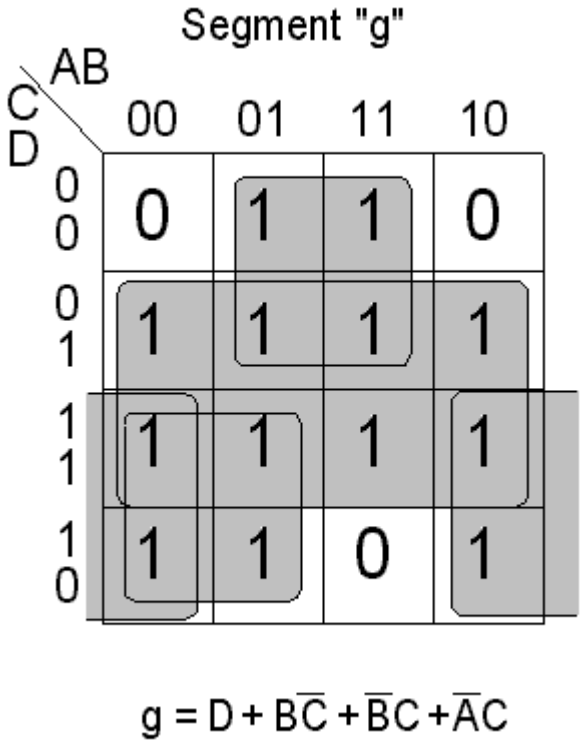

7-segmentavkodaren består av 7 olika kombinatoriska nät, ett för varje segment.

Man bör titta på Karnaughdiagrammen för ***alla*** segmenten samtidigt. Det kan ju finnas hoptagningar som är gemensamma för flera segment!

Den optimala 7-segmentavkodaren är nog redan uppfunnen!

William Sandqvist william@kth.se

William Sandqvist william@kth.se

Graykod eller Binärkod ?

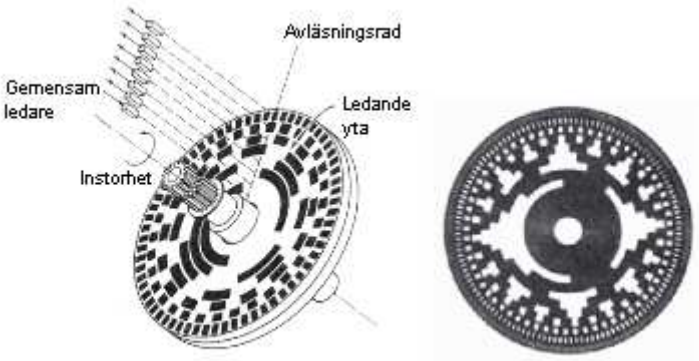

Vinkelmätare med kodskiva. Till vänster binärkod, till höger Graykod.

	Binär-kod	Gray-kod		Binär-kod	Gray-kod
0	0000	0000	8	1000	1100
1	0001	0001	9	1001	1101
2	0010	0011	10	1010	1111
3	0011	0010	11	1011	1110
4	0100	0110	12	1100	1010
5	0101	0111	13	1101	1011
6	0110	0101	14	1110	1001
7	0111	0100	15	1111	1000

Tabell med Binärkod och Graykod.

Vindriktning *Vindhastighet*

Vindriktningsvisare brukar använda Gray-kod för att ge ***säker*** visning.

William Sandqvist william@kth.se

Binärkodens nackdel

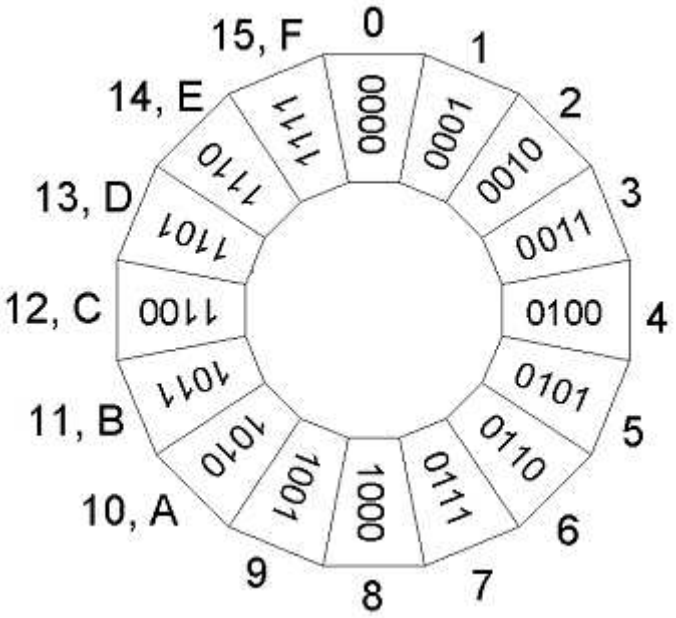

Binärkod, angränsande koder
1-2 dubbeländring
3-4 trippeländring
5-6 dubbeländring
7-8 quadruppeländring!
9-A dubbeländring
B-C quadruppeländring!
D-E dubbeländring
F-0 quadruppeländring!

*Men kan verkligen två bitar ändra sig **exakt samtidigt**?*

- Säker datafångst **Graykod**
- Databearbetning **Binärkod**

William Sandqvist william@kth.se

Graykod

Genom att ändra om den inbördes ordningen mellan kodorden kan man hitta koder där det aldrig är mer än ***en*** bit i taget som ändras vid övergångarna från ett kodord till nästa. Sådan koder kallas för Graykoder.

0000, 0001, 0011, 0010, 0110, 0111, 0101, 0100
1100, 1101, 1111, 1110, 1010, 1011, 1001, 1000

William Sandqvist william@kth.se

kan numrera hörnen i en boolesk talrymd

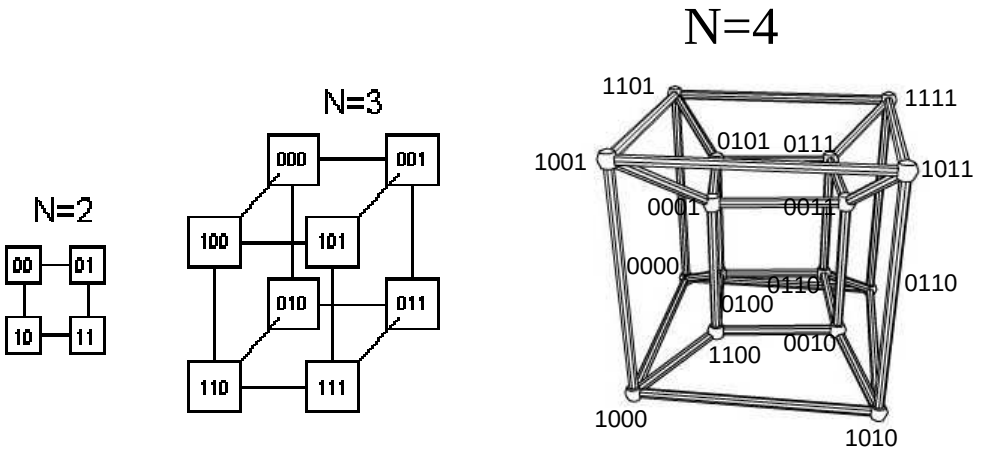

Med graykoder kan man numrera ”hyper-hörnen” i en boolesk talrymd.

William Sandqvist william@kth.se

Omvandling Binärkod-Graykod

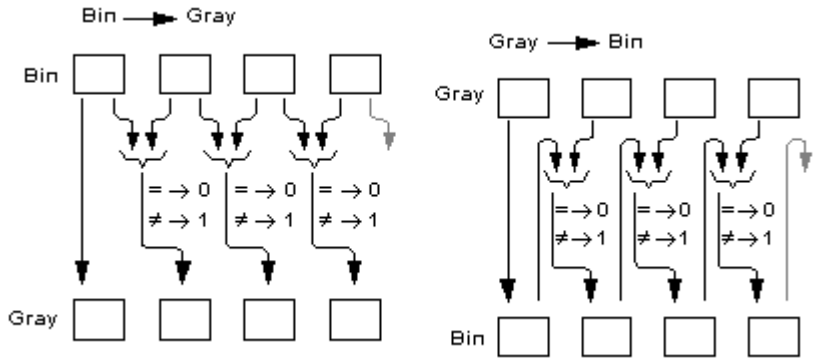

Binär → Gray:
Om Binärkodens bit b_n och bit b_{n-1} är ***olika***, är Graykodens bit g_{n-1} ”1", annars ”0".

Gray → Binär (den vanligaste omvandlingsriktningen):
Om Binärkodens bit b_n och Graykodens bit g_{n-1} är ***olika*** blir Binärkodens bit b_{n-1} ”1", annars ”0".

William Sandqvist william@kth.se

Logikkrets för kodomvandlingen

XOR-grindens utgång ger
”1” om ingångarna är *olika*!

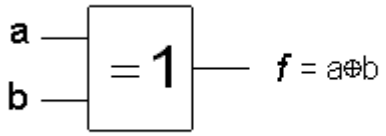

a	b	f
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

	Binär-kod	Gray-kod		Binär-kod	Gray-kod
0	0000	0000	8	1000	1100
1	0001	0001	9	1001	1101
2	0010	0011	10	1010	1111
3	0011	0010	11	1011	1110
4	0100	0110	12	1100	1010
5	0101	0111	13	1101	1011
6	0110	0101	14	1110	1001
7	0111	0100	15	1111	1000

Tabell med Binärkod och Graykod.

4 bits kodomvandlare
Graykod till Binärkod

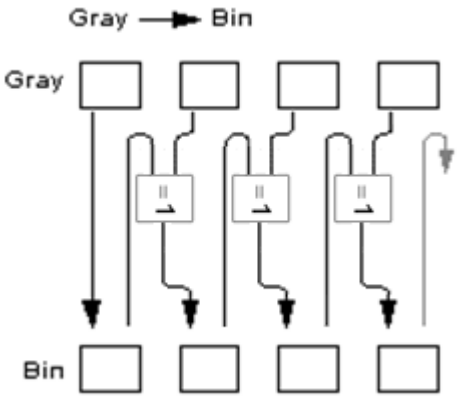

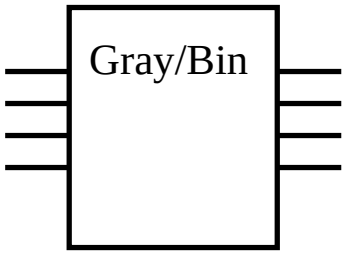

William Sandqvist william@kth.se

Kodomvandlare på extentor

CMC → BCD

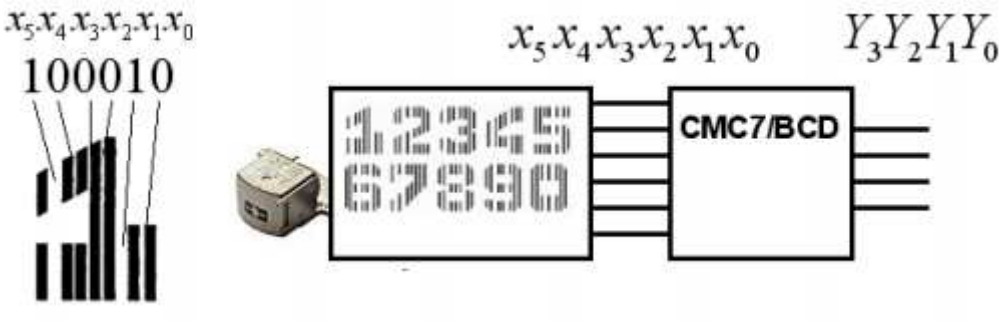

William Sandqvist william@kth.se

Kodomvandlare på extentor

BCD 9- komplementerare

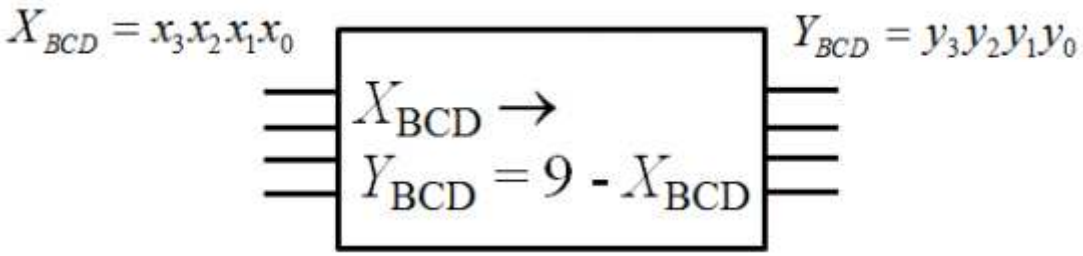

William Sandqvist william@kth.se

Kodomvandlare på extentor

Bar graph decoder

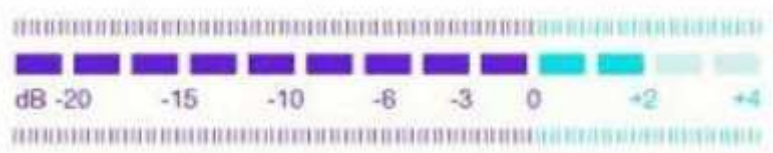

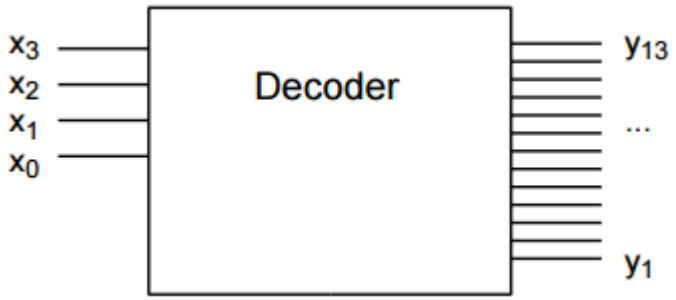

William Sandqvist william@kth.se

Kodomvandlare på extentor

Dissonans-spärr

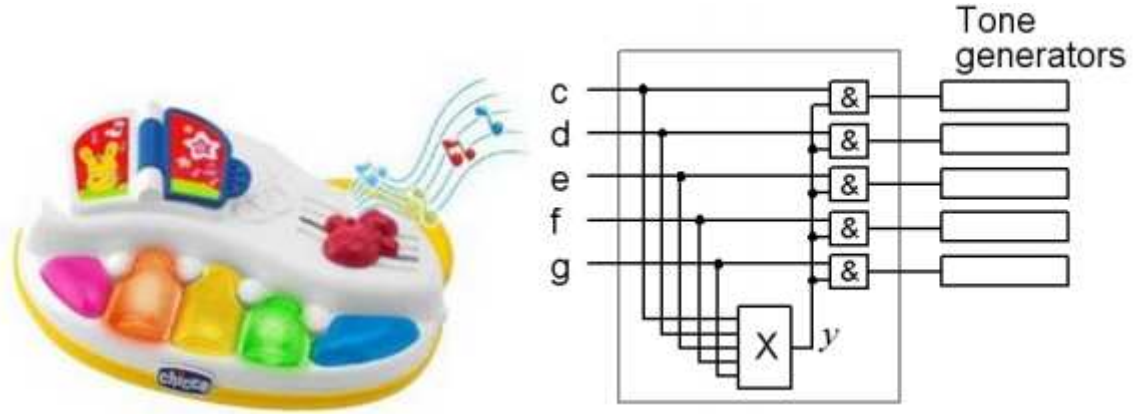

X tillåter endast väljudande ackord från barnen

Tack för att Du konstruerar detta nät – många barnföräldrar blir tacksamma!

William Sandqvist william@kth.se

Kodomvandlare på extentor

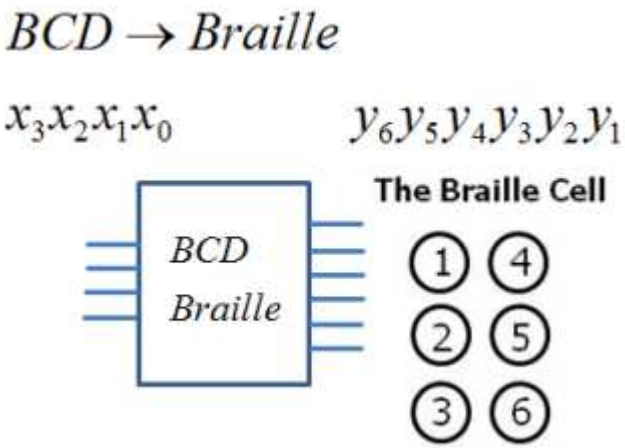

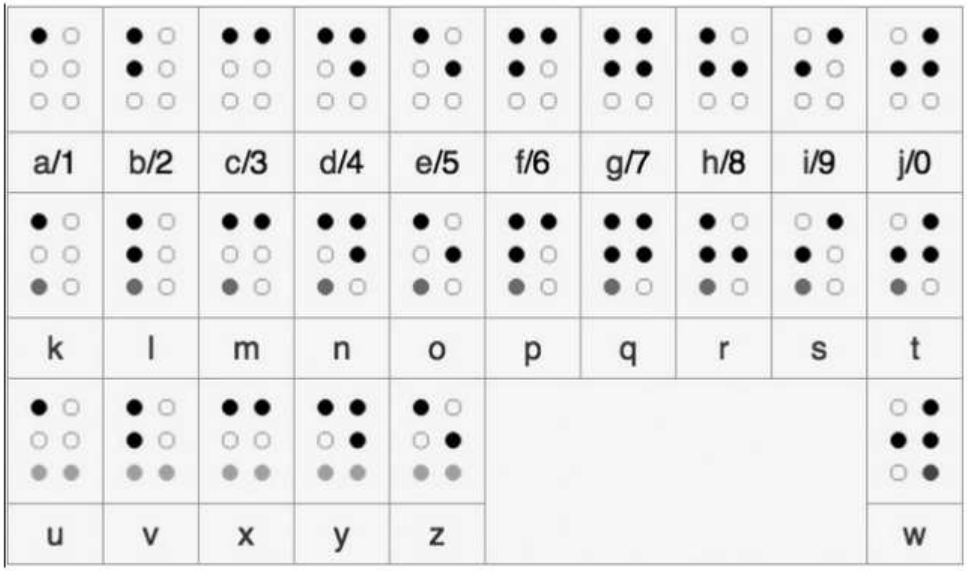

Blindskrift – indikator

William Sandqvist william@kth.se

Avkodare på extentor

Vokal - indikator

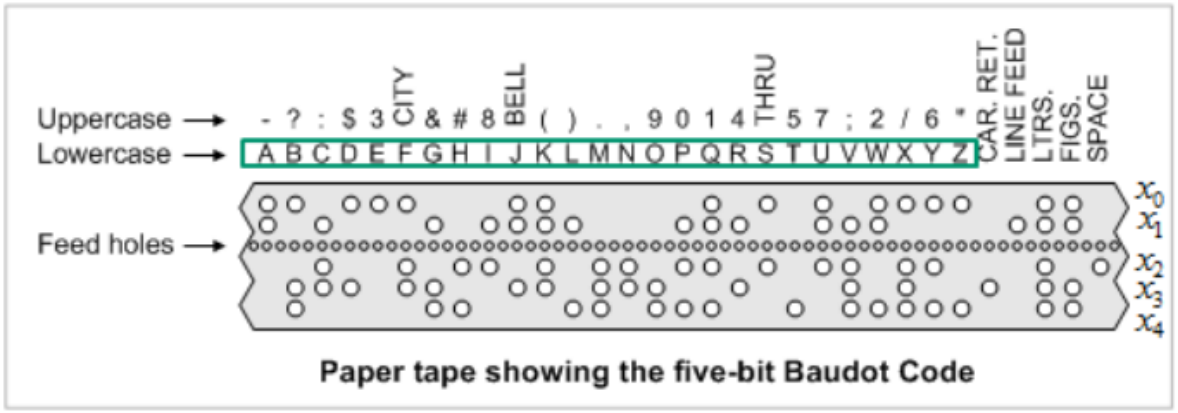

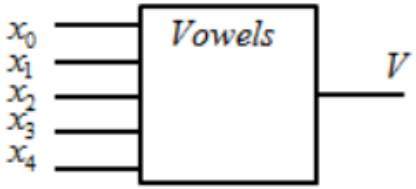

Tyvärr visste inte studenterna att vokalerna var
A O U E I Y !

William Sandqvist william@kth.se

William Sandqvist william@kth.se

VHDL-introduktion

VHDL är ett språk som används för att specificera hårdvara

- HDL - Hardware Description Language
- VHSIC - Very High Speed Integrated Circuit

Används mest i Europa

Verilog är också ett språk som används för att specificera hårdvara

- Används mest i USA

William Sandqvist william@kth.se

Entity

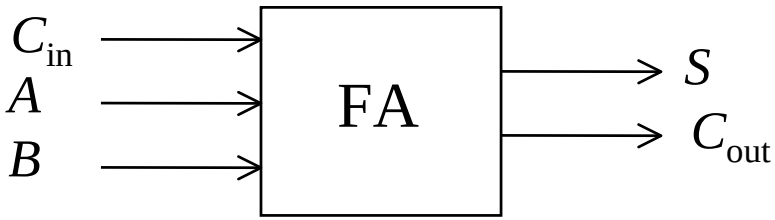


```
entity fulladder is
     port( A,B,Cin :  IN std_logic;
           S,Cout  : OUT std_logic);
end fulladder;
```

Entiteten beskriver portarna mot omvärlden för kretsen.
Kretsen som ett block.

Architecture

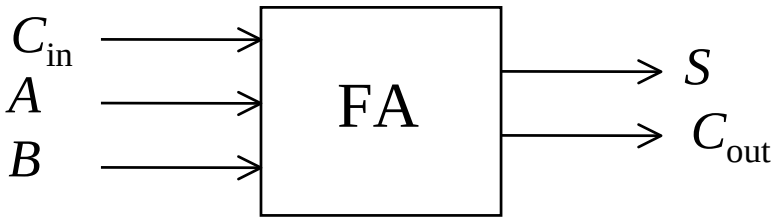


```
architecture behave of fulladder is
begin
   S <= A xor B xor Cin;
   Cout <= (A and B) or (A and Cin) or (B and Cin);
end behave;
```

Architecture beskriver funktionen inuti kretsen.

Varför VHDL?

VHDL används för att

- kunna kontrollera att man har tänkt rätt genom att ***simulera*** kretsen
- kunna beskriva stora konstruktioner på ett enkelt sätt och sedan generera kretsen genom syntes
- möjliggöra strukturerade beskrivningar av en krets

VHDL ökar abstraktionsnivån!

William Sandqvist william@kth.se

Grunder i VHDL

Det finns två typer av **VHDL**-kod

- VHDL för **syntes**: Koden ska vara input till ett syntesverktyg som omvandlar den till en implementering (t ex på en FPGA)

- VHDL för modellering och **simulering**: Koden används för att beskriva ett system i ett tidigt skede. Eftersom koden kan simuleras så kan man kontrollera om det tilltänkta funktionssättet är korrekt.

William Sandqvist william@kth.se

VHDL hiearkin

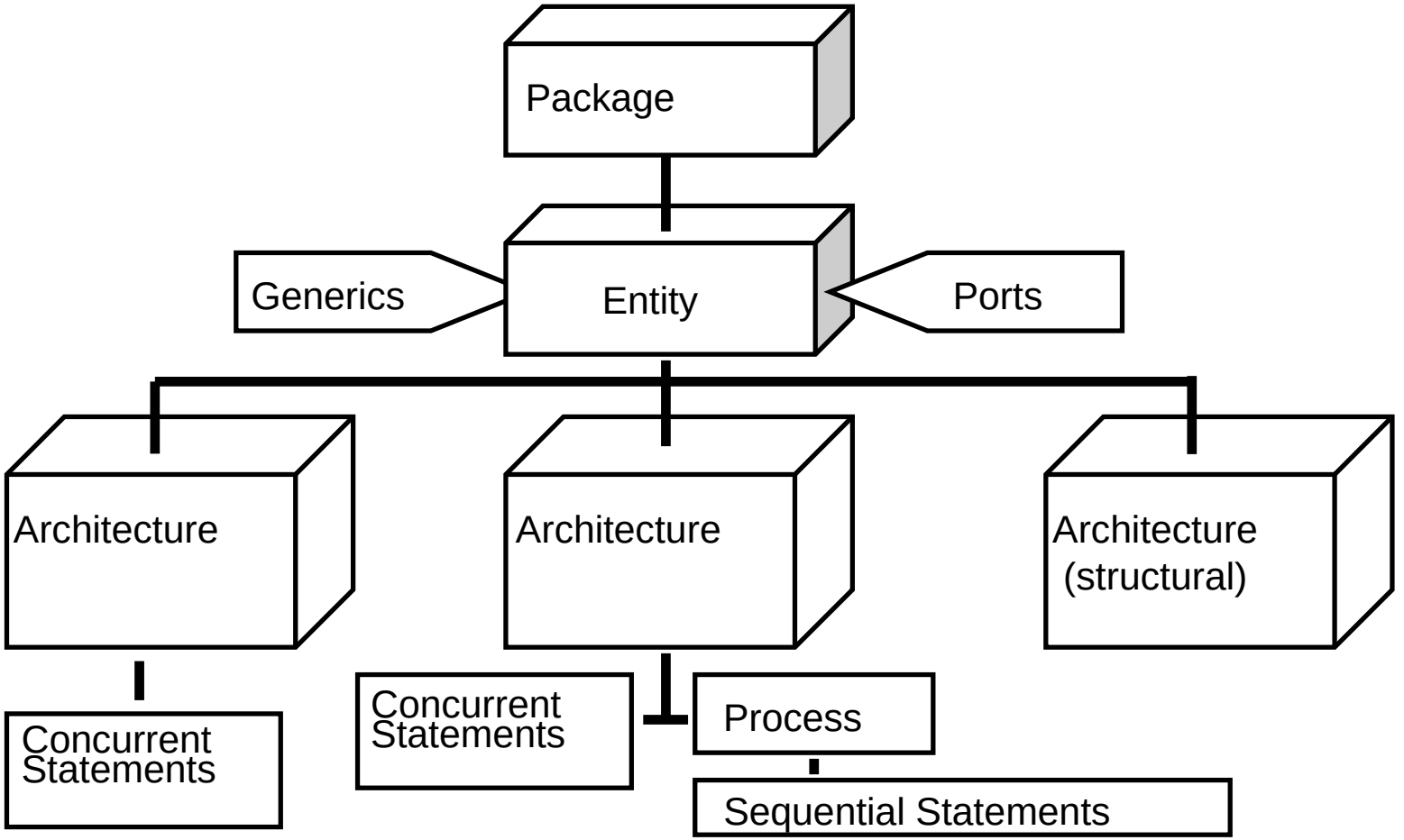

William Sandqvist william@kth.se

Entitet (eng. Entity)

- Den primära abstraktions-nivån i VHDL kallas för *entity*
- I en beteende-beskrivning definieras entiteten genom sina svar på signaler och ingångar
- En beteende-modell är samma sak som en ”svart låda"
  - Insidan syns inte från utsidan
  - Entitetens beteende definieras av den svarta lådans funktionalitet

Entity forts.

- En entitet beskriver en komponents *interface* med omvärlden
- PORT -deklarationen indikerar om det är en in eller utgång.
- En *entity* är en symbol för en komponent.

```
ENTITY xor_gate IS
    PORT( x, y: IN bit;
          q: OUT bit);
END xor_gate;
```

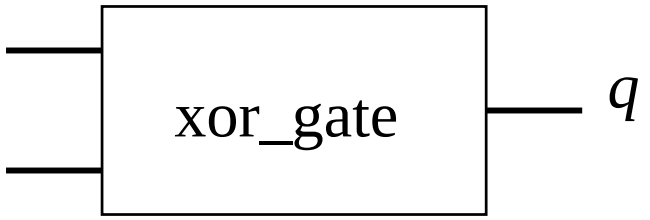

Använd engelska beteckningar för variabelnamn i koden!

VHDL Port

- PORT-deklarationen etablerar *gränssnittet (interfacet)* mellan komponenten och omvärlden.

- En PORT-deklaration innehåller tre saker:
  - Namnet på porten
  - Riktningen på porten
  - Portens datatyp

- Exempel:

```
ENTITY test IS
    PORT( namn : riktning data_typ);
END test;
```

William Sandqvist william@kth.se

De vanligaste datatyperna

- Skalärer (envärda signaler/variabler)
  - bit (’0’,’1’)
  - std_logic (’U’,’0’,’1’,’X’,’Z’,’L’,’H’,’W’,’-’)
  - integer
  - real
  - time

- Vektorer (flervärda signaler/variabler)
  - bit_vector – vektor av bit
  - std_logic_vector – vektor av std_logic

Architecture

- En *architecture* beskriver komponentens funktion.
- En entitet kan ha många arkitekturer, men endast en kan vara aktiv i taget.
- En arkitektur motsvarar komponentens kopplingsschema eller beteende.

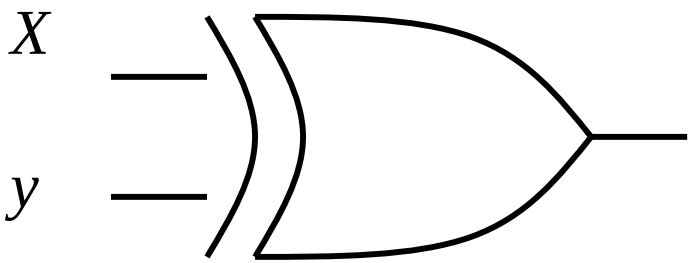

Kod för simulering

Betyder pil <=

```
ARCHITECTURE behavior OF xor_gate IS
BEGIN
    q <= a xor b after 5 ns;
END behavior;
```

VHDL-Exempel: 4/1 multiplexor

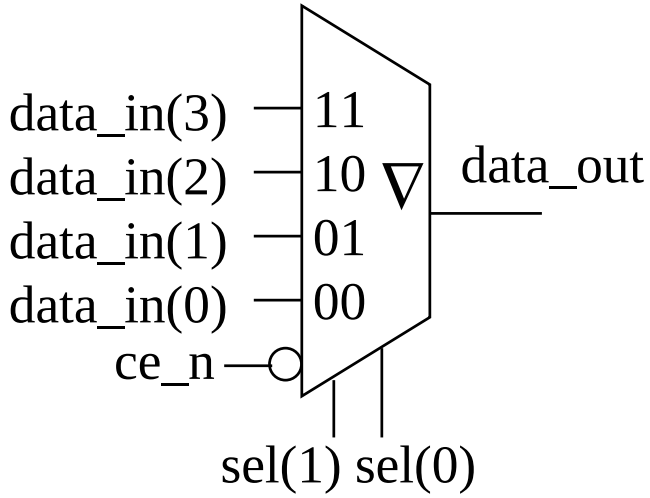


```
LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;

ENTITY Multiplexer_41 IS
PORT(ce_n     : IN std_logic; -- Chip En(active low)
     data_in  : IN std_logic_vector(3 DOWNTO 0);
     sel      : IN std_logic_vector(1 DOWNTO 0);
     data_out : OUT std_logic); -- TriState Output
END ENTITY Multiplexer_41;
```

VHDL-Exempel: 4/1 multiplexor

```
ARCHITECTURE RTL OF Multiplexer_41 IS
BEGIN
  PROCESS(ce_n, data_in, sel)
  BEGIN
    IF ce_n = '1' THEN
      data_out <= 'Z';
    ELSE
      CASE sel IS
        WHEN "00"=> data_out <= data_in(0);
        WHEN "01"=> data_out <= data_in(1);
        WHEN "10"=> data_out <= data_in(2);
        WHEN "11"=> data_out <= data_in(3);
        WHEN OTHERS => null;
      END CASE;
    END IF;
  END PROCESS;
END ARCHITECTURE RTL;
```

Threestate!

Syntesverktyget Quartus II

QuartusII

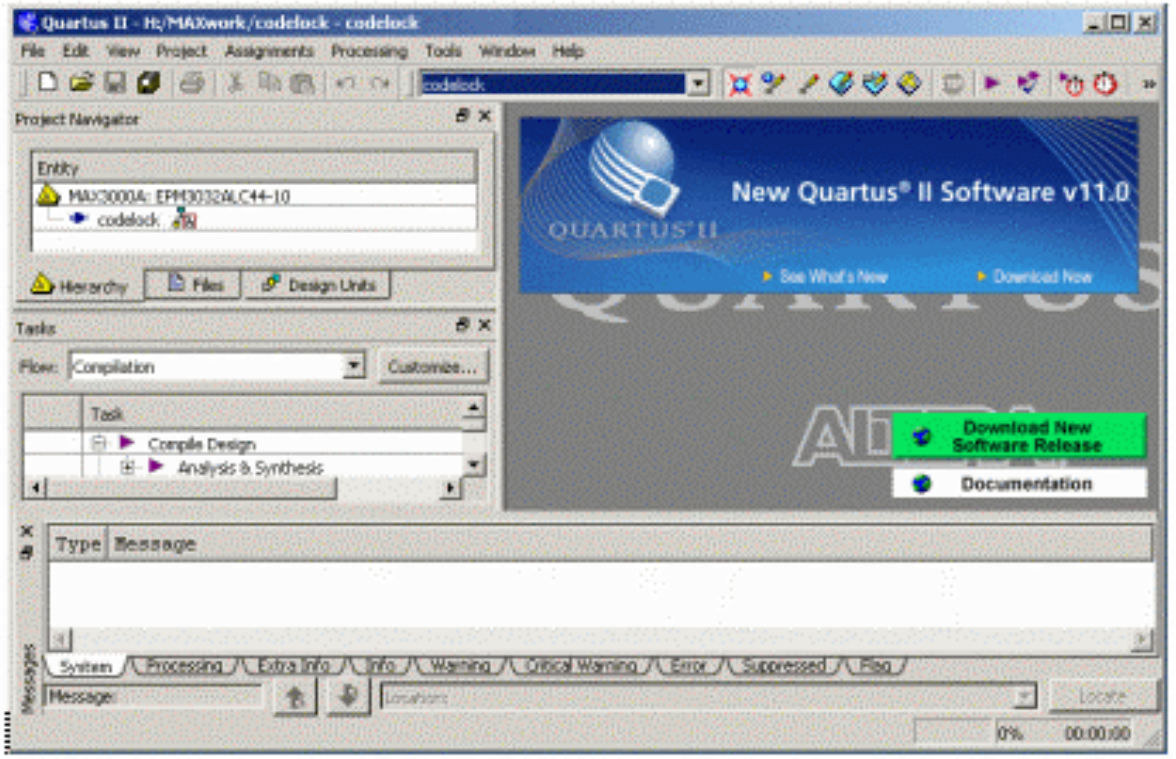

Kommer i LAB 3

William Sandqvist william@kth.se

Mer om VHDL

- Studiematerialet om syntes visar ett antal VHDL-konstruktioner och den resulterande hårdvaran

- Följande bilder innehåller extra material (överkurs)

- Kursboken ger många exempel och mer detaljerade förklaringar om VHDL

William Sandqvist william@kth.se

Överkurs VHDL

William Sandqvist william@kth.se

Signal deklarationen

Signal-*deklarationen* används inuti arkitekturer för att deklarera interna (lokala) signaler:

```
signal a,b,c,d : bit;
signal a,b,sum : bit_vector(31 downto 0);
```

Signal-*tilldelningen* (eng. *Signal assignment)* används för att beskriva beteendet:

```
sum <= a + b; -- assignment without delay
```

VHDL olika beskrivningsstilar

- **Strukturell**
  liknar hur man kopplar ihop komponenter
- **Sekvensiell**
  liknar hur man skriver vanliga datorprogram
- **Dataflöde**
  Parallella tilldelningar (eng. ”Concurrent assignments”)

William Sandqvist william@kth.se

Sekvensiell eller Parallell kod

- Det finns två typer av exekvering av kod i VHDL: sekventiell och parallell
- Hårdvara kan alltså modelleras på två olika sätt
  - VHDL supportar olika abstraktionsnivåer.
- **Sekvensiell kod** beskriver hårdvaran från en “programmerares” synvinkel och exekveras i den ordning den står i.
- **Parallell kod** exekveras oberoende av ordningen den står i och är *asynkron*.

Sekvensiell stil

XOR-gate

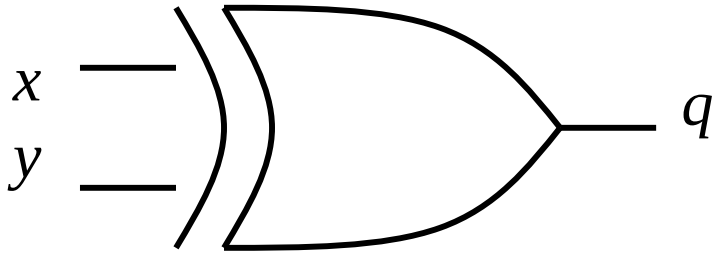


```
process(x,y)
begin
 if (x/=y) then
   q <= '1';
 else
   q <= '0';
 end if;
end process;
```

Betyder not!

William Sandqvist william@kth.se

Dataflödes stil

XOR-gate

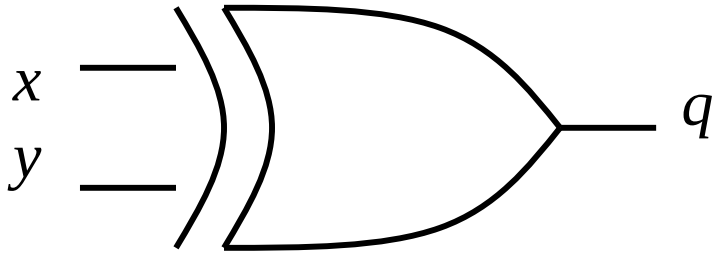


```
q <= a xor b;
```

eller i ”**behavioural dataflow** style”

olikhet

```
q <= ‘1’ when a/=b else ‘0’;
```

William Sandqvist william@kth.se

Strukturell stil

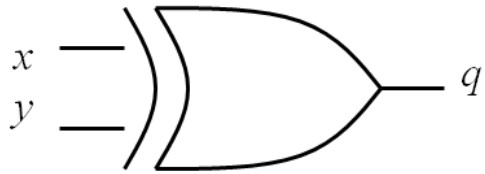

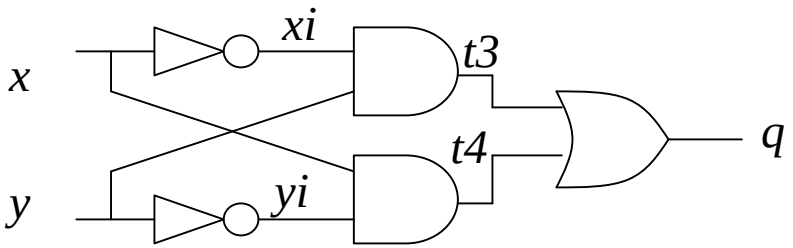


```
u1: not_gate port map (x,xi);
u2: not_gate port map (y,yi);
u3: and_gate port map (xi,y,t3);
u4: and_gate port map (yi,x,t4);
u5: or_gate port map (t3,t4,q);
```

Strukturell kod

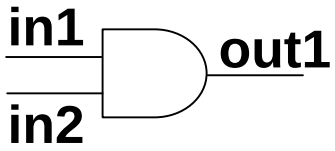

- En **komponent** måste **deklareras** innan den kan användas

```
ARCHITECTURE test OF test_entity
    COMPONENT and_gate
      PORT ( in1, in2 : IN BIT;
             out1 : OUT BIT);
    END COMPONENT;
... more statements ...
```

- Nödvändigt, om det inte är så att den redan finns i ett bibliotek någonstans

Instantiering

Komponent instantieringen kopplar ihop komponentens interface med signalerna i arkitekturen.

```
ARCHITECTURE test OF test_entity
   COMPONENT and_gate
     PORT ( in1, in2 : IN BIT;
            out1 : OUT BIT);
   END COMPONENT;
   SIGNAL S1, S2, S3 : BIT;
BEGIN
   Gate1 : and_gate PORT MAP (S1,S2,S3);
END test;
```

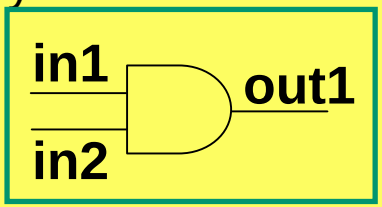

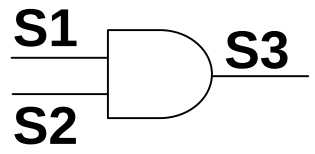

generate

- Generate-statement kopplar ihop många likadana element

```
ENTITY adder IS
   GENERIC(N:integer)
   PORT(a,b:IN bit_vector(N-1 downto 0);
        sum:OUT bit_vector(N-1 downto 0));
END adder;
ARCHITECTURE structural OF adder IS
  COMPONENT full_adder
    PORT(a,b,cin:IN bit;cout,s:OUT bit);
  END COMPONENT;
  signal c:bit_vector(N-2 downto 0);
BEGIN
  G0:for i in 1 to N-2 generate
  U0:full_adder PORT MAP (a(i),b(i),c(i-1),c(i),s(i));
  end generate; -- G0
  U0:full_adder PORT MAP (a(0),b(0),'0',c(0),s(0));
  UN:full_adder PORT MAP (a(N-1),b(N-1),c(N-2),OPEN,s(N-1));
END structural;
```

Generera en n-bitsadderare!

`generate` n-bitsadderare

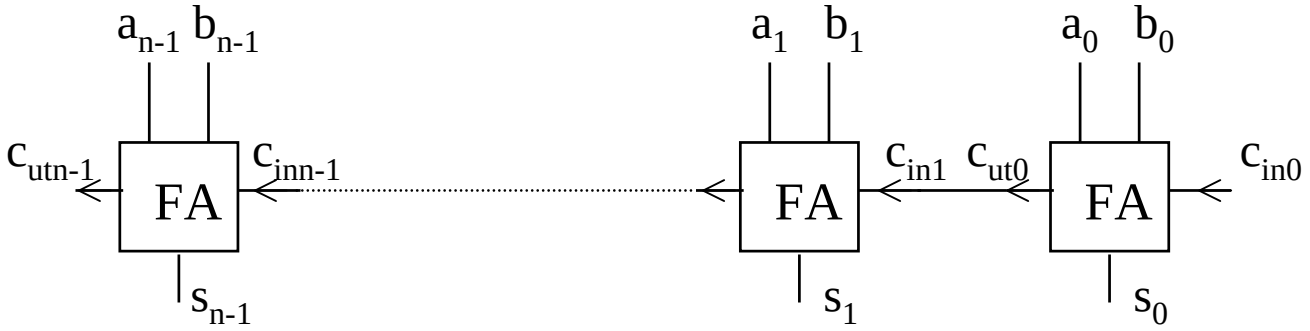

Fem rader kod genererar ripple-carry n-bitsadderaren från F5!

Testbänkar

- För att kunna test om ens konstruktion fungerar så måste man skapa en *testbänk*. Den har tre funktioner:
  - Generera stimuli för simulering
  - Applicera dessa stimuli till en entitet som skall testas
  - Jämföra utvärden med förväntade värden

Du kommer att använda en testbänk vid LAB 3. Ett tesbänksprogram kan outtröttligt prova igenom alla insignalskombinationer – det orkar inte Du!

William Sandqvist william@kth.se

Testbänk

Testbänkens ENTITY är tom.

```
ENTITY testbench IS END testbench;

ARCHITECTURE xor_stimuli_1 of testbench IS
    COMPONENT xor_gate
      PORT(x,y:IN bit; q:OUT bit);
    END COMPONENT;
    signal x,y,u1,ut2,ut3:bit;
BEGIN
    x <= not(x) after 10 ns;
    y <= not(y) after 20 ns;
    U1:xor_gate PORT MAP (x,y,ut1);
    U2:xor_gate PORT MAP (x,y,ut2);
    U3:xor_gate PORT MAP (x,y,ut3);
END example;
```

Den krets som testas används som en komponent av testbänksprogrammet

Här genereras testsignalerna

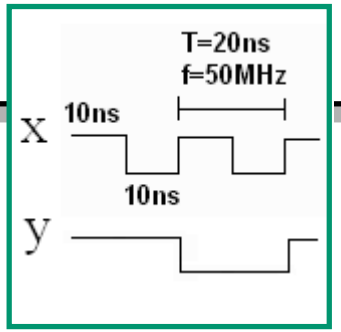

William Sandqvist william@kth.se

Testbänk

En testbänk kan markera när önskade händelser inträffar under körningen.

Eller markera när oönskade händelser uppträder

Resultatet av en körning med en testbänk kan sparas i en fil, som bevis att allt är **ok** – eller som hjälp vid felsökning om det nu inte gick bra.

William Sandqvist william@kth.se

William Sandqvist william@kth.se

Kodskiva/kodlinjal

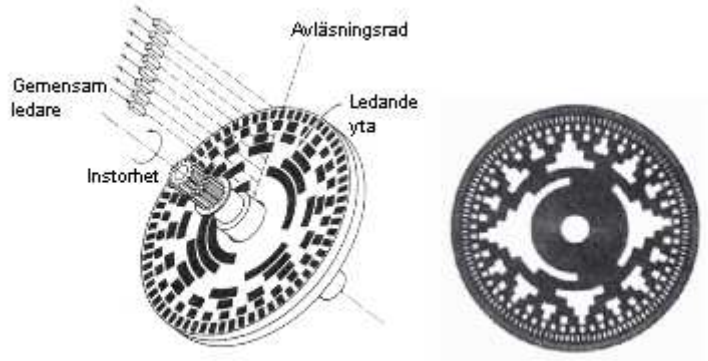

Vinkelmätare med kodskiva. Till vänster binärkod, till höger Graykod.

För linjär rörelse används kodlinjaler. Överst binärkodad eller nederst Graykodad.

William Sandqvist william@kth.se

Experiment med kodlinjaler

Koden från en **Hex-kodad vridomkopplare** jämförs med koden från en **kodlinjal** i en **digital komparator**. Komparatorns **större än**/**mindre än** utgångar driver en motor som förflyttar kodlinjalen tills de båda koderna blivit lika.

I teorin följer kodlinjalen lydigt med vridomkopplarens läge, men verkligheten blir något helt annat ...

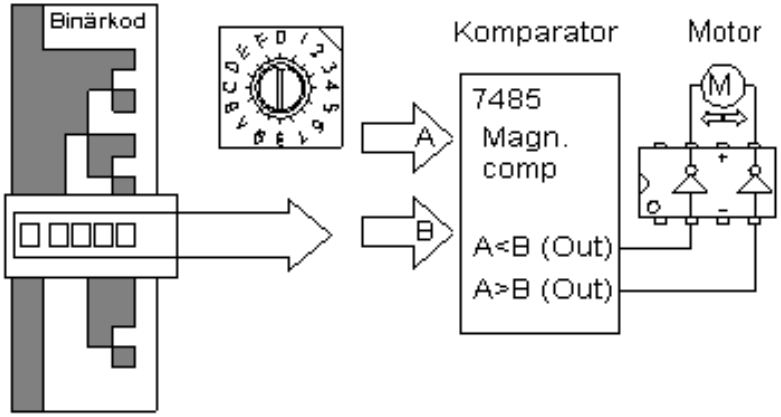

William Sandqvist william@kth.se

Experimentutrustningen

Följa John …

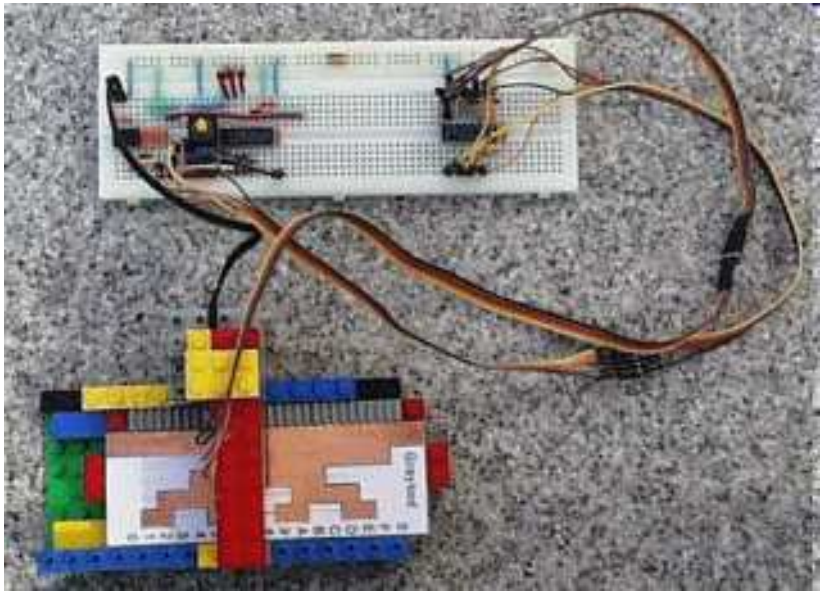

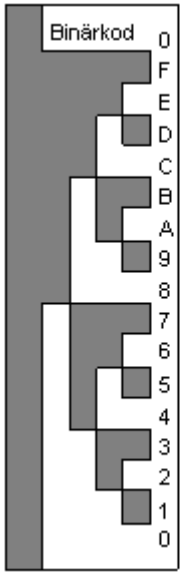

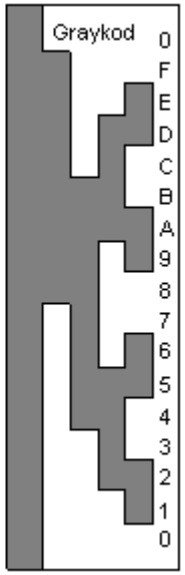

William Sandqvist william@kth.se

Jämför Binär-kod med Gray-kod

Binärkod:

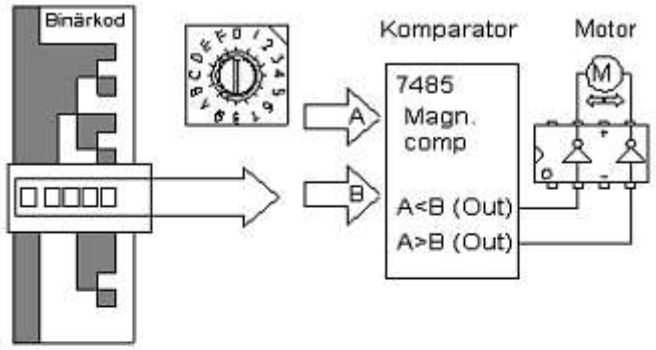

Gray-kod:

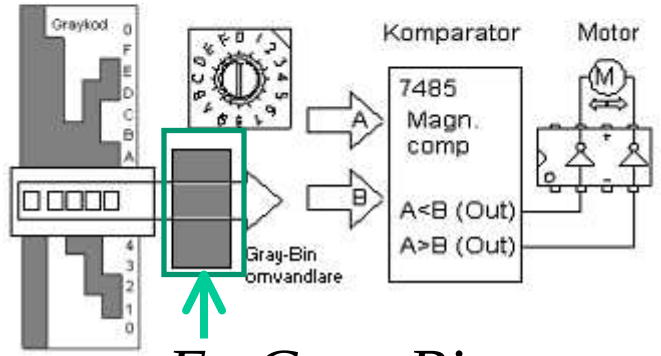

Vad tror Du finns inuti Gray-Bin-omvandlaren?

En Gray-Bin-omvandlare behövs nu

Blir det problemfritt med Graykoden?

William Sandqvist william@kth.se

William Sandqvist william@kth.se